

İlin sonuna qədər 20-yə yaxın bank bağlana bilər

yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19-20 sentyabr 2015-ci il Şənbə № 208 (6236) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Azərbaycana sığınan erməni müxalifətçidən şok açıqlamalar

Vaan Martirosyan:
"Ermənistan ordusu korrupsiya içində üzür", "Oradakı doğmalarımızdan narahatıq"; erməni ailəsinin gelişinə siyasi və hüquqşünas rəyləri...

yazısı səh.5-də

Hakimiyyət oliqarxiyanın siyasətə təsirini azaltmağa çalışır

yazısı səh.11-də

Müsavətin Avropadakı müttəfiqi Bakıya buraxılmadı

yazısı səh.3-də

"AĞ blok"un namizədlərinə qarşı təzyiqlər başlayıb

yazısı səh.6-də

Əflatun Amaşov Cəlal Əliyevin dairəsindən deputat olmaq istəyir

yazısı səh.3-də

İslam Oyunları ilə bağlı Təşkilat Komitəsi yaradıldı

yazısı səh.2-də

İsa Qəmbər 2018-ci ilə ümidlidir

yazısı səh.6-də

Elmar Məmmədov ABS müdafiə nazirinin köməkçisi ilə sərt danışdı

yazısı səh.8-də

Moskvada Rusiya və Türkiyə prezidentlərinin görüşü keçiriləcək

yazısı səh.9-də

Mirvari Qəhrəmanlı:

"Əfvün gecikməsinin səbəblərindən biri də beynəlxalq təşkilatlardan olan təzyiqlərdir"

yazısı səh.8-də

Bankların növbəti fırlıdağı - faiz dərəcələri...

yazısı səh.11-də

Dollar bahalaşmayacaq - Federal Rezerv Bankı uçot dərəcəsinə dəyişdirmədi...

yazısı səh.10-da

Ziya Məmmədovun "dəmir gəliri" də əlindən alındı

NƏQLİYYAT NAZİRİNİ HİSSƏ-HİSSƏ BİTİRİRLƏR...

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyindən çıxarıldı; bu həm də yaxın illərdə dəmir yolundan gələcək ciddi maliyyə vəsaitlərinin Cavid Qurbanova etibar edilməsi deməkdir; Məmmədovlar klani məğlubiyyətləri ilə tam barışıqlar və hakimiyyətin bütün strukturlarından çəkilecəklər...

yazısı səh.5-də

Türkiyədə gizli inqilab planı - şok iddialar

Ankaranı çalxalayan bir neçə milyardlıq devirim projesi; qardaş ölkə xüsusi xidmət orqanları ölkəyə gizli şəkildə keçirilmiş 2,5 milyard dolları axtarır; PKK-nın terrora başlaması ilə bu vəsaitin ölkəyə girməsi tarixi üst-üstə düşür...

yazısı səh.12-də

Səlahiyyətləri artırılan Cavid Qurbanov "Yeni Müsavat"a danışdı

yazısı səh.3-də

Sahib Kərimov

Ən yaxın adamı da Əli Kərimliyə qarşı çıxdı

yazısı səh.6-da

Maksim Musayev: "Belələrinin yeri Milli Məclis yox, filarmoniyadır"

yazısı səh.11-də

İslam Oyunları ilə bağlı Təşkilat Komitəsi yaradıldı

Prezident İslam Oyunlarının Təşkilat Komitəsinin yaradılması ilə bağlı sərəncam imzalayıb. Sərəncamda deyilir: "İslam Həmrəyliyi İdman Federasiyasının 8-ci Baş Assambleyasında IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Bakıda keçirilməsi ilə bağlı qəbul edilmiş 2013-cü il 24 iyul tarixli qərar Azərbaycanla münasibliklə qarşılanmışdır. Bu mühüm hadisə bir daha nümayiş etdirir ki, Azərbaycan Respublikası dünyanın qabaqcıl idman ölkələri sırasında öz layiqli yerini tutmaqdadır.

İslam aləmində özünəməxsus mövqeyə malik Azərbaycanın mövcud potensialı və gerçəkləşdirdiyi genişmiqyaslı müasir infrastruktur layihələri idman oyunlarının sağlam rəqabət və dostluq şəraitində təşkili üçün əlverişli zəmin yaradır.

Uğurla başa çatmış ilk Avropa Oyunlarının ardınca eyni məkanda növbəti İslam Həmrəyliyi Oyunları kimi mötəbər yarışların keçirilməsi Azərbaycan Respublikasının tolerantlıq və multikulturalizm prinsiplərinə bağlılığının bariz nümunəsi olmaqla yanaşı, onun idman şöhrətini artıracaq, beynəlxalq nüfuzunu daha da möhkəmləndirəcəkdir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq və IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının 2017-ci ildə Bakı şəhərində layiqincə keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

- 2017-ci ilin may ayında Bakı şəhərində IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının keçirilməsi üzrə aşağıdakı tərkibdə Təşkilat Komitəsi yaradılsın...

Sərəncama görə Təşkilat Komitəsinin sədri Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Azərbaycan Respublikası Milli Olimpiya Komitəsi İcrayyə Komitəsinin üzvü, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyeva təyin olunub.

Azərbaycan ATƏT-in sessiyasında iştirakdan imtina etdi

Azərbaycan nümayəndə heyəti ATƏT Parlament Assambleyasının (PA) payız sessiyasında iştirakdan imtina edib. Milli Məclisdən verilən məlumata görə, vitse-spiker Bahar Muradovanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti qurumun Ulan-Batorda (Monqolustan) keçirilən

payız sessiyasına qatılmayıb.

B. Muradova APA-ya açıqlamasında bununla bağlı verilən qərarın səbəbini açıqlayıb: "Əvvəla, həm mən, həm də Azay Quliyev qarşından gələn parlament seçkilərində namizədliklə bağlı məsələlərlə məşğuluq. Əvvəldən də yalnız Azay Quliyevin orada iştirakı nəzərdə tutulmuşdu. Amma ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun Azərbaycanla seçkiləri müşahidə etməmək barədə qərarından sonra ümumiyyətlə belə mənasız müzakirələrdə iştiraka lüzum görmədik.

Düşündük ki, indiki halda elə mənasız müzakirələrə baş qoşmaqdan, Azərbaycandakı normal seçki mühitindən istifadə edib, bu demokratik prosesdə iştirak etmək daha yaxşı olar. Lakin bu, həzrət dövr üçün verilən qərarıdır, növbəti toplantılara aidiyyəti yoxdur".

Qeyd edək ki, ATƏT PA-nın sentyabrın 15-də başlayan sessiyası bu gün başa çatır.

Xatırladaq ki, sentyabrın 11-də ATƏT Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu noyabrın 1-də Azərbaycanda keçiriləcək parlament seçkilərini müşahidə etməyəcəyi ilə bağlı qərarını açıqlayıb.

Başağılığı

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacıli və partiyanın Divanı mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin mühafizəçisi olmuş ilqar bəyin vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

Milli Stareji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin mühafizəçisi olmuş ilqar bəyin vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbdə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012)421-10-46; (012)323-55-21; (055)660-60-95;
Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74; (055) 660-07-05

Səfər Əbiyev də həbs edilə bilər

Sentyabrın 18-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə məhkəməyə gətirilib və vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmədə təqsirləndirilən müdafiə nazirinin keçmiş müavini polkovnik Mehman Səlimovun cinayət işi üzrə məhkəmə davam etdirilib.

Prosesdə təqsirləndirilən şəxs ifadəsində özünü təqsirli bilməyib və bütün qanunsuz işləri keçmiş müdafiə naziri Səfər Əbiyevin göstərişi ilə icra etdiyini deyib.

Səfər Əbiyevin bu ifadəsi uzun zamanlı müzakirəsi gədən Səfər Əbiyevin həbsi ehtimalını bir qədər də yaxınlaşdırdı.

Hərbi jurnalist, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Üzeyir Cəfərov Modern.az saytına deyib ki, kimliyindən asılı olmayaraq hər kəs əgər qanunsuzluq edibse, cavab verməlidir:

"Hesab edirəm ki, səslənən fikirlərə sonda məhkəmə hüquqi qiymət verəcək. İstənilən halda, qanun qarşısında hamı cavabdehlik daşıyır. Kimsə qanun pozuntusuna yol veribse, o mütləq mənada qanun qarşısında məsuliyyət daşıyır".

Ekspertin sözlərinə görə,

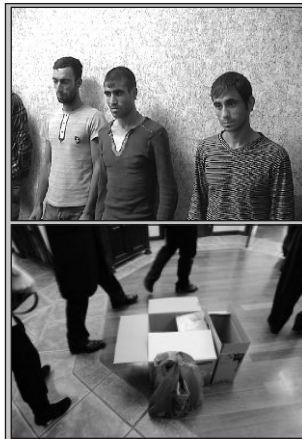
Mehman Səlimov verilən tapşırıqda qanun pozuntusu olduğunu bildirib, onu icra etməkdən imtina edə bilirdi:

"Çünki bu, qanunda öz əksini tapıb. Bildiyiniz kimi, hərbinin özünəməxsus xüsusiyyətləri var. Hərbi belədir, insan tabeçilik münasibətlərində olur və tabeçilik olduğu şəxsin əmr və göstərişlərini icra edir. Bununla bağlı qanunda göstəriş var ki, əgər vəzifəli şəxs yerinə yetirdiyi əmrin qanuna zidd olduğunu düşünürsə, onu yerinə yetirməkdən imtina edə bilər.

İstənilən halda məhkəmənin son qərarını gözləmək lazımdır".

Üzeyir Cəfərov bildirir ki, araşdırma nəticəsində Səfər Əbiyevin günahı sübuta yetirilərsə, o, həbs edilən ilk nazir olmayacaq:

"Əgər Mehman Səlimovun səsləndirdiyi fikirlər təsdiqini taparsa, Səfər Əbiyev də məsuliyyətdən yaxa qurtara bilməz. Azərbaycan reallığında hətta hakimin partiyanın üzvü olan nazirlərin törətdikləri əməllərə görə məsuliyyətə cəlb olunduğunun şahidi olmuşuq".

Polisin saxladığı «07»-dən 20 kilo narkotik çıxdı

Republikanın daxili işlər orqanları tərəfindən müştəşkil cinayətkarlıqla mübarizə sahəsində daha bir uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçirilib və nəticədə qanunsuz dövriyyəyə külli miqdarda narkotik vasitə çıxarılib.

DİN-dən Avtosfer.az-a verilən məlumata görə, daxil olmuş əməliyyat məlumatı əsasında Biləsuvar Rayon Polis Şöbəsi əməkdaşlarının sentyabrın 16-da həyata keçirdikləri tədbirlərlə Cəlilabad rayon sakini Şahin Cəfərovun idarə etdiyi "VAZ-2107" markalı avtomobil saxlanılıb. Baxış zamanı bu nəqliyyat vasitəsindən ağır tərkibli narkotik vasitələr olan 19,5 kiloqram tiryək və 830 qram heroin aşkar edilərək götürülüb.

Polis əməkdaşları Şahin Cəfərovu və avtomobildə olan Yardımçı rayon sakinləri - Ərəstun İbayevi, Elvin Ağayevi və Baloğlan Əmrahovu şübhəli şəxs qismində tutublar.

İlkin araşdırmalarla sürücü və onun sərnişinlərinin qabaqcadan cinayət əlaqəsinə girdikləri və İran İslam Respublikasından ölkəmizə qaçaqmal yolu ilə keçirilən külli miqdarda narkotik vasitəni qazanc məqsədi ilə satmaq istədikləri müəyyən edilib.

Faktla bağlı Rayon Polis Şöbəsinə Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılıb.

İsveçrə oğurluq pulları dondurmaq üçün qanunu sərtləşdirir

İsveçrə diktatorların və qanunsuz yollarla varlanan digərlərinin bu ölkə banklarında saxlanılan pullarına həbs qoymaq üçün qanunları sərtləşdirir. Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, "Siyasi əhəmiyyətli şəxslər tərəfindən qanunsuz yollarla əldə edilmiş aktivlərin və sərvətlərin bloklanması" barədə qanun yeni redaktədə İsveçrə Konfederasiyasının parlamentində müzakirəyə çıxarılib.

Yeni qanunvericilik aktı ən tələbkar dünya standartları əsasında hazırlanıb və İsveçrənin bütün dünya boyu diktatorlar və tiranlar tərəfindən oğurlanmış pulların saxlanması üçün cənnətməkan statusundan azad olmasına imkan verəcək.

Swissinfo.ch bildirir ki, qanunun yeni variantı Dünya Bankı tərəfindən də yüksək qiymətə alıb. İsveçrə parlamenti bu ölkə banklarının oğurluq pullar və qanunsuz yollarla əldə edilmiş gəlirlər üçün ən təhlükəsiz sığınacaq olmasına dair tənqidləri artmasından sonra qanunu müzakirəyə çıxarıb.

Məlum olduğu kimi, Hüsnü Mübarəkdən tutmuş Qəzzafiyə, Afrika diktatorlarına və gəlirlərini vergidən gizlətmək istəyən milyardlərə qədər hər kəsin pulları İsveçrə banklarında saxlanılırdı.

Lakin yeni qanunda şübhəli aktivlərin preventiv bloklanması üçün daha geniş imkanlar açıqlır, həmin aktivlərin İsveçrə banklarından çıxarılaq başqa yuridikiyalıların sərəncamına keçirilməsinin mümkünlüyü istisna edilir.

Daha bir mühüm məqam budur ki, yeni qanuna əsasən bundan sonra nə İsveçrə, nə Misir, Tunis, Liviya və ya Ukrayna kimi devrilmis diktatorların ölkələri İsveçrə banklarında aşkarlanmış aktivlərin qanunsuz yollarla əldə edildiyini sübut etməyə ehtiyacı olmayacaq. Qanuna əsasən həmin aktivlərin sahibləri İsveçrə banklarındakı pullarının və ya daşınmaz əmlaklarının qanuni olduğuna dair tutarlı sübutlar təqdim etməlidir.

Həmçinin yeni qanuna görə, İsveçrə hökuməti parlamentin razılığını almaqla keçmiş liderləri tərəfindən sərvətləri talan edilmiş ölkələrlə əməkdaşlıq edərək onlara oğurluq pulların saxlanıldığı bank hesabları barədə məlumatları öz təşəbbüsü ilə təqdim edəcək.

Qanun onu da nəzərdə tutur ki, İsveçrə banklarında dondurulmuş pullar ancaq həmin pulların mənsub olduğu ölkədə və məsələsənə olaraq əhalinin rifahı, hüquqi dövlət quruculuğu üçün xərclənə bilər. Hesabların debloklanması ancaq bu halda mümkün olaçaq.

Ödənişsiz təbliğatın aparılacağı KİV orqanları açıqlandı

Milli Məclisə seçkilərdə kütləvi informasiya vasitələrində seçkiqabağı təşviqat aparmaq məqsədilə ölkə üzrə birməndəli seçki dairələrinin 60-dan çoxunda namizədləri qeyd alınmış siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına aşağıda göstərilən kütləvi informasiya vasitələrində ödənişsiz efir vaxtı və dərc üçün yer ayrılacaq.

MSK Katibliyinin media və ictimai əlaqələr şöbəsinin APA-ya verilən məlumata görə, pulsuz efir vaxtı və seçki materiallarının pulsuz dərc olunması aşağıdakı KİV orqanlarında həyata keçiriləcək:

- İctimai Televiziya və Radio Yayım Şirkəti;
- "Azərbaycan" qəzeti;
- "Xalq qəzeti";
- "Bakinski raboçı" qəzeti.

Yuxarıda göstərilən qurumlar, o cümlədən digər tele-radio verilişləri təşkilatları və dövrü nəşrlərin redaksiyaları seçkiqabağı təşviqat üçün ödənişsiz efir vaxtı və yaxud dərc üçün yer ayrılmasının mümkünlüyünə dair qərar qəbul etdikdə, bu barədə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına müvafiq bildirişlər göndərməli, efir vaxtının verilməsinə və dərc üçün yerin ayrılmasına görə ödənişin əsasları, şərtləri və məbləği barəsində məlumatları seçkilərin təyin edilməsi haqqında qərarın rəsmi dərc olunmasından sonra ən gec 30 gün keçənədək dərc etməlidirlər.

"Meydan" TV-nin daha bir işçisinin evində axtarış aparıldı

Sentyabrın 18-də jurnalist Cavid Abdullayevin kirayədə yaşadığı evdə axtarış aparılıb. "Turan"ın verdiyi xəbərə görə, "Meydan" TV ilə əməkdaşlıq edən C.Abdullayevin evində aparılmış axtarış digər jurnalist Şirin Abbasovun işi ilə bağlıdır. Ş.Abbasova dünən 30 sutka həbs cəzası verilib. Hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları jurnalist C.Abdullayevin kompüterini, üç kamerasını və noutbukunu götürüblər.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

YAP-ın qurucularından olan sabiq deputat Maksim Musayev hakim partiyasının deputatlığa namizədlər siyahısı, parlament seçkiləri və digər məsələlər barədə "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır.

- Maksim müəllim, üzvü olduğunuz YAP-ın deputatlığa namizədlər siyahısı ilə tanışsınız mı? Siyahıda adı olan namizədləri tanıyırsınız mı?

- Birinci növbədə onu deməliyəm ki, YAP parlamentdə həmin şəxslərin deputat kimi əyləşməsinə qərar çıxarıbsa, mən o siyahıdakıları tanıyıb-tanımadığımdan asılı olmayaraq onun əleyhinə çıxma bilmərəm. Mən bir partiya üzvü kimi siyahını müdafiə edə bilərəm. YAP-ın deputatlığa namizədlər siyahısındakı adamların çoxunu tanıyıram, adlarına da ilk dəfə həmin siyahıda rast gəlmişəm. Siyahıdakıların bəzilərini isə tanıyıram. Bəziləri deputatlığa çox layıqdırlar. Onlarla mən deputat həmkarı da olmuşam. Bəzilərinin çıxışlarını dinləmişəm, bəzilərinin qanunlara münasibətindən xəbərim var.

- YAP-ın siyahısındakılardan nə qədər deputat ola bilər?

- İndiki dövrdə hər kəs deputat ola bilər. Ağır iş görəndə deputatlar birinci çağırış Milli Məclisin deputatları idilər. Mən şəxsən məhz həmin dövrdə deputat idim. O vaxt bizi cəmi 100 dollar maaş alırdıq. Sutkanın da 12-14 saatını işləyirdik. Yalnız qanun yarıdıcılığı ilə məşğul olurduq. Evə də avtobusla gedib gəlirdik. Parlamentdə texniki baxımdan iş şəraiti də çox ağır idi. İclas zalı rəhmətlik Elmira Qafarovanın sədrliyi zamanı təmir olunmuşdu. İclas zalına efirdən baxanda yaxşı görünürdü. Əslində isə yaxşı vəziyyətdə deyildi, oturmaq üçün çoxu sınıq-sökük idi, ağır çəkili deputatlar əyləşəndə sınırdı, yıxılırdı. Bir dəfə rəhmətlik Fərəməz Maqsovdov gəlib oturdum yanımda, oturan kimi stul sındı. İndi Oqtay Əsədov parlamentin binasında elə bir komfort yaradıb ki, heç kim deputatlıqdan asanlıqla əl çəkmək istəmir. Hər deputat üçün ideal komfortlu şərait yaradılıb. Bahalı kreslolara, hər birinin kompüter, köməkçisi var, onlara hər cür şərait yaradılıb. Lakin mən maraqlanmışam onların çoxu o kompüterlərdən istifadə etməyi bacarmır. Onların bəzilərinin qarşısındakı invertarlara da demək olar ki, işlənməməkdən paslanıb. İndiki deputatlara hələ bir köməkçi də verib dövlət. Bizim deputat olduğumuz zamanlarda bizim ağılımızdan belə keçməzdi köməkçimiz olması. İndi köməkçilər nə ilə məşğuldur bunu özləri bilərlər, mənə belli deyil. Onların fəaliyyəti təftiş edilərsə görünər ki, onların bəziləri ola bilsin bütüncü boşuna pul alırlar. Bu barədə düşünməyin vaxtıdır. Yadımdadır ki, bizim zamanımızda qanunları özümüz

yazırdıq. Milli Məclisin kompüterində yazmaq üçün növbəyə dururduq. Növbədə duranda da kompüterdə əyləşənə çay xidməti də göstərməli olurduq. İndi isə vəziyyət tamamilə başqa cürdür, əla şərait yaradılıb. Qalır bu şəraitdən səmərəli istifadə etmək. Əminəm ki, yeni seçiləcək depu-

beş ili sovet dövrünə, beş ili keçid dövrünə, beş ili isə müstəqillik dövrünə düşüb. Təcrübəyə əsaslanıb deyirəm ki, qadın deputatların işgüzarlığı, təşkilatçılığı, təəssübkeşliyi, qanunpərəstliyi bir çox kişi deputatdan üstün olur. Daha yeri gəlib onu da deməliyəm, mənə çox gülməli gələn odur

dailarını ortaya qoyduqları da məlumdur...

- O deputatlar ki, mədəniyyət xadimləridir, yaradıcı insanlardır onların Milli Məclisdə olmaları vacibdir. Mən deputat olandan sonra gəlib mahnı yazmağa, əsər yazmağa, dram teatrda əsər qoymağa başlayanlara etira-

rın parlamentdə olması lazımdır. Yüksək vəzifəli məmurlar və deputatlar var ki, iki gündən bir baxırsan bir musiqi yazdı. Adama deyirlər ki, musiqi yazsan o vəzifədən, deputatlıqdan get filarmoniyaya, nə gəzirsən parlamentdə? Bilirsiniz niyə belədir, həmin deputatlar Konsti-

Bu, böyük bir mövzudur, o barədə geniş danışmaq istəmirəm. Əli Əhmədov rəhmətlik prezident Heydər Əliyevə də yalan sözlər demişdi. Mən o zaman məhkəməyə də müraciət etdim. Məhkəmədə də məsələyə başqa cür baxdılar. Sonra 2005-ci ildə namizədliyimi Qaxdan irəli sürdüm. O

"YAP-ın deputatlığa namizədlərinin çoxunu tanımıram"

Maksim Musayev: "Deputatlar var ki, Konstitusiyanı oxumayıb, maddələrindən xəbəri yoxdur, belələri deputatlıqdan sui-istifadə edirlər; biznes quran adamlar parlamentdə oturmamalıdırlar"

"Belələrinin yeri Milli Məclis yox flarmoniyadır, ya da ki, konservatoriyadır"

tatlar səmərəli işləyəcək və büdcəyə yük olmasın deyər çox komfortlardan özləri imtina edəcəklər. Biz deputat olanda dövlət büdcəmiz 460-500 milyon dollar idi, bu il isə 20 milyarddır. Deməli, istəsələr, deputatlar gələn il büdcədə azalmanı nəzərə alaraq bəzi şeylərdən imtina edərlər.

Mənim bir neçə il öncə bir kitabım işıq üzünə çıxdı. Kitab üzərində 15 ilə yaxın işləyirdim. Adı "Parlamentlər və kəndlilər yüz ildə" idi. O kitabda mən arxiv materiallarına əsasən Azərbaycan parlamentarizmi tarixinin bütün hər şeyini öyrəndim. Bu qənaətə gəldim ki, deputat nə qədər çox kasıb yaşasa, sadə həyat tərzi keçirsə, nə qədər çox xalqın içində olsa, nə qədər çox problemlə üz-üzə gəlsə, o qədər dövlətinə, xalqına yaxşı xidmət göstərər. Əgər 1 noyabrda formalaşacaq parlamentin deputatları öz bizneslərini qorumaq üçün parlamentə oturmağa can atırlarsa, bununla mən heç cür razılaşa bilmərəm. Bir şeyə də gərək biz diqqət yetirək. Təqəüd yaşa çatmış bir çox deputatlar var ey, hansı ki, onlardan kreslolara da yorulub, onlar yerlərini gənclərə versələr əla olar. Düzdür parlamentdə elə deputatlar var ki, onlar çox gözəl biliyə malikdirlər, yaxşı təcrübələri var və parlament üçün lazımlıdırlar. Mən istərdim elə təcrübəli, savadlı, vətənpərvər, şəxsi mənfəətini güdməyən deputatlar çox olsun, belələri yaşından asılı olmayaraq parlamentdə olsunlar. Məsələn, belə deputatlardan biri Vahid Əhmədovun adını çəkə bilərəm. Digərləri də var ki, yaşları bir az çox olsa da parlamentdə olmaları xalqın, dövlətin xeyrinədir. Qadınların Milli Məclisdə çox olması daha yaxşı olardı. Mən 15 il deputat olmuşam. Bunun

ki, deputat musiqi yazır və bununla yekəxalanılır, öyünür. Belələrinə deyilməlidir ki, səni ora qanunlar hazırlamaq, vətəndaşların sözünü demək üçün seçiblər, mahnı yazmaq üçün yox. Belələrinin yeri Milli Məclis yox, flarmoniyadır, ya da ki, konservatoriyadır. Getsinlər orada mahnıların yazsınlar, parlamentdə boşuna yer məşğul etməsinlər. Deputatın işi mahnı yazmaq deyil. Musiqi yazmağı daha üstün tuturlarsa getsinlər Fərhad Bədəlbəylidən xahiş etsinlər Fərhad da onları işə götürsün. Fərhadı gənc vaxtlarından tanıyıram və talantına da bələdəm. O mahnı yazan deputatları heç qapısından içəri qoymaz (gülür. E.S). Deputat hara, musiqi yazmaq hara. Ə, get deputatlığını elə də. Bax, bu biabırçılıqları mən xoşlamıram.

- Amma bəzi musiqiçilər və müğənnilər deputatlıq id-

zimi bildirdim. Mən məhz belələrinin parlamentdə olmasını biabırçılıq hesab edirəm. Vaxtı ilə böyük bəstəkar Niyazi, böyük sənətkarlar - Müslüm Maqomayev, Lütfiyyə İmanov deputat olublar. Biz onları parlamentdə görəndə az qalırdıq başlarına fırlanaq. Çünki onlar böyük şəxsiyyətlər idilər, öz sənətləri ilə Azərbaycanı, xalqımızı dünyaya tanıdırtdılar. Biz onlardan öyrəndik. Belələri ilə deputat olandan sonra "istedadları" ortaya çıxan adamları eyni tutmaq olmaz. Böyük sənətkar Zeynəb Xanlarova da deputatdır. Yadıma gəlir, 20 yanvar hadisələrində Zeynəb Xanlarovanın göstərdiyi cəsarəti, qeyrəti çox kişilər göstərə bilmədi. Videokameranı qadağan etmişdilər. Zeynəb xanım rəhmətlik Tofiq İsmayılova gətdilər videokamera götürüldü. Belə insanla-

tusiyanı oxumayıb. Deputatlar var ki, Konstitusiyanı oxumayıb, bilmir, maddələrindən xəbəri yoxdur. Belələri deputatlıqdan sui-istifadə edirlər. Deputat xalqa xidmət göstərdiyi halda onlar özlərinə xidmət göstərirlər. Biznes quran adamlar parlamentdə oturmamalıdırlar. Gedən kimi qurduqları biznesi necə artırmaq, necə qorumaq barədə işə başlayırlar. Mənim bəzi nazirlərə yazığım gəlir. Mən deputat olan zaman yanıma bir şikayətçi gəlmişdi. Onun problemi ilə bağlı bir nazir zəng elədim. Gördüm nazir gülür. Dedim görəsən bu nəyə gülür. Güldü və dedi ki, gəlsin yanıma məsələ həll olunur. Özümü pis hiss elədim və sonradan hökumət telefonundan zəng edib dedim ki, o nə hərəkət idi, adam yanımda ola-ola gülürsən. Dedi ki, biz nazirlərin qarşımızda deputatların siyahısı var və orada kimin ayda neçə dəfə və nəyə görə müraciət etdiyi göstərilir. Dedi ki, sizin adınızı qarşısı boş idi, nəhayət Maksim Musayevin zəng etdiyini, lakin şəxsi işi ilə bağlı deyil başqasının işi ilə bağlı xahiş etdiyinə güldüm. Nazir dedi ki, əşi, vallah deputatlar şəxsi işlərinə görə rahatlıq verirlər bizə. Hətta dedi ki, o deputatların əlindən az qalır burdan qaçaq. İndi belə deputatlar bizə lazım deyil ki, orda oturan kimi şəxsi işləri ilə bağlı nazirlərin baş-beynini aparsın. Belə deputatların olması biabırçılıqdır. Görün, parlamenti nə vəziyyətə qoyublar ki, biri gəlir musiqi yazır, o birisi gedir dram teatrda əsərini tamaşaya qoyur. Bəxtiyar Vahabzadə kimi dahi deputat olduğu illərdə əsər qoya bilmirdi. Çünki onun nə maddi vəziyyəti, nə də vaxtı yox idi.

- Deputatlığa namizədliyi-nizi vermək fikriniz varmı?

- Mən elə həm də ona görə deputat olmaq istəmirəm ki, yuxarıda qeyd etdiyim bəzi "musiqiçi" deputatlarla yanaşı oturmaq istəmirəm. Bəziləri ilə yanaşı oturmaq mənim üçün fəxrdir, bəziləri ilə yanaşı oturmaq isə mənim üçün qəbul ediləməzdir. Mən 2010-cu ildə parlament seçkilərində namizədliyimi verməmişəm. İndi də namizədliyimi irəli sürməyəcəyəm. 2000-ci ildə namizədliyimi Xətai rayonundan irəli sürdüm. Orada Əli Əhmədov mənə qarşı doğru olmayan hərəkətlər elədi.

zaman da Əli Əhmədov mane oldu, aldatdı. Bundan sonra fikirləşdim seçkidə iştirak etməyə ehtiyac yoxdur. Əli Əhmədovun adı YAP-ın deputatlığa namizədlər siyahısında olsaydı mən bu siyahı haqqında mənfi fikir deyəcəkdim. Onun ki, adı siyahıda deyil, deməli mən partiyanın qərarını müdafiə edirəm. Arzu edirəm o adamlar seçilsinlər.

- Sizcə, o siyahıdakı namizədlərin təxminən nə qədər seçicilərin səsini qazanmaq şansı varmı?

- Bunu deyə bilmərəm. Seçki mübarizəsinin gərgin keçəcəyinə şübhəm yoxdur. Mən baş verənləri izləyirəm, cənab prezidentin də çıxışlarını dinləyirəm, camaatın fikirlərini də eşidirəm götürəm ki, bu seçkilərdə müəyyən gərginlik yaran bilər. Ona görə də gərək bizim partiya-YAP düzgün hərəkət eləsin. O mənada deyirəm ki, düzgün hərəkət eləsin, kimin namizədliyini siyahıda veribse məhz həmin şəxsləri real müdafiə eləsin. Yoxsa ki, bir çox namizədlərə formal namizəd kimi münasibət sərgilənməsin. Məni Xətai rayonunda partiya namizədliyimi irəli sürmüşdü. Əli Əhmədov mənə vurmaq üçün çalışdı. Təsəvvür edirsinizmi partiyanın deputatlığa namizədliyini irəli sürdüyü şəxsi partiyanın rəhbərliyinə daxil olan şəxs vurur, onun seçilməməsi üçün addımlar atır. Digər şəxslərlə də bağlı belə hallar baş verib, YAP-ın siyahısındakı namizədi kənara qoyub siyahıda olmayan başqa şəxsi müdafiə ediblər. Belə yanaşma düzgün deyil. Mən buna görə deyirəm ki, partiya siyahısına kimi daxil edibse, onların hər birini real müdafiə eləsin. Mən Qaxdan namizədliyimi verəndə YAP-dan bir nəfər də yox idi, hamısı müxalifət partiyalarından idi. Müxalifət partiyalarını da Əli Əhmədov düzdü-qosdu və mənim əleyhimə iş apardı. Mən istərdim ki, YAP bu seçkilərdə öz namizədlərini ciddi şəkildə müdafiə eləsin. Belə olsa problem olmayacaq.

- Avropa Parlamentinin sərə qətnaməsindən sonra bir sıra siyasətçilər iddia edir ki, Qərb seçkidə qarşıqlıq yaratmağa, inqilabi situasiya yetişdirməyə hazırlaşır. Ölkəni qarşıqlıq bülərlərmə?

- ...

(davamı gələn sayımızda)

Etibar SEYİDAĞA

Nəqliyyat nazirini hissə-hissə bitirirlər...

Ziya Məmmədovun portfelsiz nazirə çevrilməsi və hökumət üzvlüyündən izolyasiya edilməsi barədə "Yeni Müsavat"ın yazdığı məlumat təsdiqləndi. Sentyabrın 18-də prezident İlham Əliyev fərman imzalayaraq "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında 20 iyul 2009-cu il sərəncamında dəyişikliklər edib. Fərmanla "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyindən çıxarıldı.

Ziya Məmmədovun "dəmir gəliri" də əlindən alındı

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyindən çıxarıldı; bu həm də yaxın illərdə dəmir yolundan gələcək ciddi maliyyə vəsaitlərinin Cavid Qurbanova etibar edilməsi deməkdir; Məmmədovlar klani məğlubiyətləri ilə tam barışıqlar və hakimiyyətin bütün strukturlarından çəkilecəklər...

"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin ümumi yığıncağının səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi Nazirlər Kabinetinə və Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə həvalə edilib.

Fərmana əsasən, cəmiyyətin sədrinin və sədr müavinlərinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsini, cəmiyyətin yenidən təşkili və ləğvini prezident həyata keçirəcək.

Bu ilin fevralında Cavid Qurbanovun prezidentin sərəncamı ilə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri vəzifəsinə təyin edilməsindən sonra bu qurumun tezliklə Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyindən alınacağı barədə xəbərlər dolayıdır.

Z.Məmmədovun yaxın adamı, hətta "qara kassası" adlandırılan "Azərbaycan Dəmir Yolları"nın rəhbəri Arif Əsgərov nazirin tam təsiri altında idi və dəmir yolu sahəsindəki ciddi korrupsiya faktları asanlıqla ört-basdır edilirdi. Rəsmi məlumatlara görə, 2007-2014-cü illərdə dövlət büdcəsindən dəmir yolu təsərrüfatına 800 milyon manata yaxın

vəsait ayrılırsa da, araşdırmalar zamanı məlum olub ki, bu vəsaitin əhəmiyyətli bir hissəsi mənimşənilib.

Hakimiyyətdə ciddi dayaqları olan C.Qurbanovun bu vəzifəyə təyinatı yaxın illərdə dəmir yolundan gələcək maliyyə vəsaitlərinin faktiki Z.Məmmədovun nəzarətindən çıxarılması demək idi. C.Qurbanov, QSC-nin sədri vəzifəsinə təyinatından öncə, prezident İlham Əliyevlə görüşdüyünü, ölkə başçısından bu strukturla bağlı müxtəlif tapşırıqlar aldığı söyləmişdi. C.Qurbanov QSC səd-

ri kimi ilk açıqlamasında "Azərbaycan Dəmir Yolları"nda aparılan islahatların günün tələblərinə cavab vermədiyini demişdi. C.Qurbanovun tezliklə nazir postunu tutacağı ilə bağlı xəbərlər son aylar daha da intensivləşsə də, onun YAP tərəfindən deputatlığa namizədliyinin irəli sürülməsi bu təyinatın gerçəkləşməyə ehtimalı olduğunu göstərir.

Üstəlik, səlahiyyətlərinin əhəmiyyətli hissəsinin itirən nəqliyyat naziri vəzifəsi indi müstəqil olan və Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolunun payızda

istifadəyə verilməsindən sonra milyardlarla vəsaitə nəzarət edəcək "Azərbaycan Dəmir Yolları" rəhbərindən aşağı post sayılır. Məlumdur ki, Bakı-Tiflis-Qars dəmiryolu layihəsi artıq oktyabr-noyabr ayında işə düşəcək. Bu həm sərnəşin nəqliyyatda, həm də yükdaşımada Azərbaycanın Avropaya çıxışı baxımından önəmini daha da artıracaq. Dünyada neftin qiymətinin yaxın illərdə 50 dollar civarında qalacağı ilə bağlı proqnozlarla rəğmən təbii ki, beynəlxalq dəmiryolu həm də külli-miqdarda büdcə vəsaiti deməkdir ki, ona nəzarət indi birbaşa müstəqil bir quruma və

cəri stansiyasında Z. Məmmədovla birgə işlədiyi deyilir. QSC-nin adını çəkdiyimiz müavinləri prezidentin 2010-cu il 22 fevral tarixi sərəncamı ilə vəzifəyə təyin ediliblər. Böyük ehtimalla yaxın günlərdə C.Qurbanovun müavinlərinin adları da deyiləcək.

Məlumatlara görə, hazırda hökumətdə səhmləri 100 faiz Nəqliyyat Nazirliyinə məxsus olan "Azərbaycan Dəmir Yolları" ASC-nin də nazirliyin idarəetməsindən çıxartmaq məsələsi də müzakirə edilir. ASC-nin müstəqil və yaxud İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin idarəetməsinə verilməsi variantları nəzərdən keçirilir. Üstün

Bir qaynağımızın məlumatına görə, Məmmədovlar klani məğlubiyətləri ilə tam barışıqlar və hakimiyyətin bütün strukturlarından çəkilecəklər. Nazirin qardaşı Elton Məmmədov "deputatlığa namizədlik haqda fikirləşirəm" desə də, onun bu yarışa indiki şərtlərlə altında qoşulmamağı aydındır.

Amma unutmayaq ki, uzun illərdəki geniş imkanlara sahib olan Z.Məmmədov klani ölkə iqtisadiyyatının demək olar ki, bütün sahələrində yatırımı var. Məmmədovların ailə şirkəti olan "Garant-Holding"ın adını çəkmək kifayət edir. Bu səbəbdən de ola bilsin, "təhvil-təslim" və iqtidardan çəkilmə zamanı aparsın və Z.Məmmədov formal olaraq nazir kimi bir müddət də görevində saxlansın.

Məmmədovların vurulması səbəbləri sırasında "maliyyə xəyanəti"ndən tutmuş nazirin yaxın adamlarının hərəkətləri, cəmiyyətdə harın obrazlılarının səbəb olduğu deyilir.

Amma hökumətə yaxın mənbələr nazirin vurulmasının əsas səbəbi kimi məhz "Olimpiya kəndində" baş vermiş qəzayı göstərirlər. Xatırladaq ki, Avropa Oyunlarının açılış mərasimindən bir gün əvvəl - iyunun 11-də "Atletlər kəndi"nin nəqliyyat deposunda, "Bakubus" a məxsus avtobus hərəkət zolağından çıxaraq piyadalar üçün səki ilə gedən Avstriyanın sinxron üzgüçülük üzrə yığma komandasının üzvlərinə ağır bədən xəsarətləri yetirmişdi. İddia olunurdu ki, bu qəzanın baş verməsi səbəbləri hakimiyyət üçün hələ də şübhəlidir və hətta "vəhhabi izi" də araşdırılır. Məhz bu olaydan sonra nazir prezidentin ətrafında görünmədi, onun qardaşı oğlu Rövşən Məmmədovun rəhbərlik etdiyi "Transqeyt" MMC şəhər nəqliyyatından çıxarıldı və Nəqliyyat Nazirliyinin səlahiyyətləri alınması prosesi başladı...

□ "Yeni Müsavat"

Azərbaycana sığınan erməni müxalifətçidən şok açıqlamalar

Vaan Martirosyan: "Ermənistan ordusu korrupsiya içində üzür", "Oradakı doğmalarımızdan narahatıq"; erməni ailəsinin gelişinə siyasi və hüquqşünas rəyləri...

Ermənistan "Milli Azadlıq Hərəkatı" təşkilatının rəhbəri Vaan Emiliyeviç Martirosyanın ailəsi ilə birlikdə Azərbaycana qaçması barədə məlumat vermişdik. Sarkisyan rejiminin təzyiqlərindən bezən ailə son ümid yeri kimi ölkəmizi görüblər.

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğluna müraciət edən Vaan Martirosyan Ermənistandakı mövcud rejimin ona qarşı etdiyi fiziki və mənəvi zorakılıqdan bezdiyini, Sarkisyan hakimiyyətinin basqısı nəticəsində ana bətnində olan övladını itirdiyini və başqa yolu olmadığına görə Azərbaycana gəlmək istədiyini bildirib. Martirosyanın Azərbaycandan siyasi sığınacaq almaqla bağlı müraciətinə müsbət cavab verilib. Bu barədə APA-ya açıqlamasında deputat Azay Quliyev məlumat verib.

Ölkəmizə pənah gətirən erməni ailəsi sentyabrın 18-də mətbuat konfransı keçirib. Vaan Martirosyan özünün və həyat yoldaşının düşmənlərindən qalan ailəsindən ciddi narahat olduğunu bildirib: "Mənim Ermənistan-

da anam qalıb, həyat yoldaşımın işə qardaşı və anası oradadır. Mən BMT və Beynəlxalq Qırımlı Xaç Komitəsinin Bakı ofislərinə mənə köməklik göstərilməsi ilə bağlı müraciət edirəm. Mən bu müraciəti ona görə edirəm ki, Sarkisyan hakimiyyətinin necə hərəkət edəcəyini bilərəm. Onlar mənim anamı Ermənistan təhlükəsizlik xidmətinin zirzəmisində gizlədə bilərlər. Mən BMT və BQXK-dan onlar xaricə köçməyə kimi ailəmin ilkin təhlükəsizliyini təmin etməsinə xahiş edirəm. Bizim bura gelişimizdən sonra Ermənistan hökumətinin, xüsusi xidmət orqanlarının necə hərəkət edəcəyini, hansı metodlardan istifadə edəcəyini çox yaxşı bilirəm.

Erməni müxalifətçi düşmənlərindən insanlarnın sosial durumlarının aşağı olduğunu qeyd

edib: "Ermənistan paytaxtı İrəvan mərkəzində iki kilometrlik ərazidə imitasiya yaradıblar ki, guya ofislər, şirkətlər işləyir. Lakin bir az gətdikdə əhalinin acınacaqlı vəziyyəti görünür, binalar dağılmış, yollar pis vəziyyətdədir. İnsanlar yeməyə güclə nəse tapırlar. Ən acınacaqlı durum isə Qarabağ veteranlarıdır. Onlara ev, sosial yardım verilmir. Ölkədə təqaüdlərin səviyyəsi olduqca aşağıdır. Mənim nənəm Sovet dövründə yüksək vəzifədə işləyib və hazırda 100 dollar pensiya alır. Ermənistanda rüşvətsiz sahə tapmaq qeyri-mümkündür. Nümunə kimi bu ölkədə kənd məktəblərində müəllim kimi işə düzəlmək 3 min dollar, şəhər məktəblərində isə 10 min dollardır".

Vaan Martirosyan Azərbaycanda mehribanlıqla qarşılandığını söyləyib: "Burada mənə və ailəmə qarşı heç bir təzyiq göstərilir. Mən Ermənistanda cina-

Vaan Martirosyan

yətək Sarkisyan rejiminə qarşı mübarizə apardığım üçün təzyiqlərə məruz qalırdım. Odu ki, Sarkisyanın adamları mənə və ailəmə döyüb, təhqir ediblər. Sarkisyan öz rejiminin müddətini artırmaq üçün Avropa Komissarına 10 milyon dollar rüşvət verməyə hazırdır. Ermənistan ordusu korrupsiya içində üzür. Ölkədə hamı bu qurumda hansı vəzifənin neçəyə olduğunu yaxşı bilir. Hətta 100

dollar verməklə istənilən şəxs, Ermənistan hərbi hissələrindən "Kolaşnikov" tipli avtomatı çox rahatlıqla ala bilər".

İndiyə qədər ölkəmizə düşmənlər ölkədən sığınacaq üçün müraciət edənlərin sayı kifayət qədər olub. Dünya praktikasında siyasi sığınacaq üçün müraciət edən şəxsin 3-cü ölkəyə keçmək kimi də şansları var. Erməni ailəsinin hansı addımı atacağı isə zaman göstərəcək.

Erməni müxalifətinin ölkəmizə gelişini, buradan sığınacaq istəməsinin Azərbaycan müxalifəti tərəfindən necə qarşılanacağı maraqlı doğurur.

Müsavat başqanının müavini Elman Fəttah hesab edir ki, erməni ailəsinin gelişini Azərbaycan və Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının əməliyyatına bənzəyir: "İnsan haqlarının məhdudlaşdırılması uğrunda mübarizə aparın bir şəxs avtoritar bir rejim olan Ermənistandan digər avtoritar bir ölkəyə qaçması çox absurdur. O, sığınacaq üçün daha normal bir Avropa ölkəsinə müraciət edə bilərdi. Ermənistanda qəddar bir rejimin olduğu doğrudur. Amma müxalif fikirlər bir şəxsin digər avtoritar rejimə keçməsi mənim üçün çox qaranlıqdır. Bütün müxalifət adından danışa bilmərəm. Amma belə bir şəxsə görüşməyi özümə lüzum bilmərəm. Məsələnin mahiyyətini müşahidə etdikcə üzə çıxacaq".

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu belə məsələlərdən siyasi yöndə istifadə etməyin qəti qadağan

olduğunu qeyd etdi: "SSRİ respublikalarında vəziyyət eynidir. Ermənistandakı vəziyyəti oradan qaçan bir müxalifətin dilindən eşitmək obyektiv olmaz. O, şəxs baş verənləri müxalifətçi nöqtəy-nəzərindən çatdıracaq. Azərbaycan hakimiyyəti ölkəni çiçəklənən, inkişaf edən bir ölkə kimi təqdim edir. Amma müxalifət tamam fərqli şeylər deyir. Bu baxımdan oradakı vəziyyət barədə düzgün məlumat almaq çətindir. Onun nə qədər səmimi olduğunu söyləmək çətindir. Şəxsən mən Azərbaycandan getsəm belə, dövlətim və xalqımın maraqlarını heç kəsə satmaram. Bu baxımdan onunla görüşməyimizin heç bir mənası yoxdur".

Hüquqşünas Müzəffər Baxış siyasi sığınacağın verilməsi proseduralarından danışdı: "70-ci maddəyə görə, Azərbaycanın hüquq normalarına əsasən, siyasi sığınacaq üçün müraciət etmiş şəxs siyasi sığınacaq verilib. Bu məsələlərdə hakimiyyət diqqətli olmalıdır. Çünki ermənilərin necə xislətli olduqları bütün dünyaya bellidir. Ölkəmizə gələn həmin şəxsdən kəşfiyyət kimi istifadə edə bilərlər. O, şəxsə sığınacaq verilib-verilməməsi ciddi araşdırılmalıdır. Bunun nəticələri əsasında müvafiq qərar verilməlidir. Bundan əlavə, həmin şəxs buradan başqa ölkələrə də keçə bilər. Bunun üçün ona kömək edilə bilər".

□ Cavanşir ABBASLI

O, bir daha qayıtmayacaq...

Hüseynbala SƏLİMOV

Bunu tamamilə təsadüfən gördüm. Rusiya saytlarına baxırdım. Birdən gözümlə bir xəbərə sataşdı - tanınmış aktyor Mixay Volontir vəfat edib... Bu adamı bizim məşhur "Tütək səsi" filmindən tanıyırdım... Sonradan o, İttifaq miqyaslı məşhura çevrildi. Hətta şəklini köşklərdə sataşdılar. Amma bunun mənim üçün elə bir əhəmiyyəti yox idi. Ona görə ki, onun baş rolda oynadığı "Qaraçı" və "Budulayın qayıtməsi" filmləri də yaddaşmda elə bir iz buraxmamışdı...

Amma onun Cəbrayılı... Bax, bu haqda yazmağa dəyər. Bu filmə hər şey diqqətə layiq idi. Ssenari müəllifi İsa Hüseynov idi - İsa Muğanna... Rejissor Rasim Ocaqov. Cəbrayıl rolunda isə M.Volontir...

Artıq bir dəfə bu film haqqında yazmışam. Mənə elə gəlir ki, bu, müharibə haqqında Azərbaycanda çəkilmiş ən gözəl film. Bəlkə də ona görə gözəldir ki, onun ssenarisini İsa Hüseynov yazmışdı - mənim ən çox sevdiyim Azərbaycan yazıçısı. Bir daha təkrar edirəm ki, filmə Rasim Ocaqov kimi bir rejissor qurulmuşdu. Əsas rollardan birini isə M.Volontir oynayırdı... Hələ İsfəndiyar kişini oynayan M.Şeyxzamanov və Qılınc Qurban rolunu ifa edən ən sevimli aktyorumu demirəm - bəli, söhbət Yusif Vəliyevdən gedir...

Cəbrayıl rolunu bizim mərhum aktyorumuz Şahmar Ələkbərov səsləndirirdi. Bu da filmə, xüsusən də rola qeyri-adi bir cazibə verirdi. Şahmar Ələkbərovun çox gözəl səsi və ifadə tərzini...

Qərək, film haqda nə lazım idisə, hamısını yazdım. İndi rahatca düşüncələrimə keçə bilərəm. Maraqlıdır, sən demə, M.Volontir də Moldovanın müstəqilliyinin yorulmaz tərəfdarı imiş. Siyasi cəhətdən fəallıq edir, hətta yeri gələndə imperialist Moskvanı qamçılamağa da cəsarətli çatmış...

Bu detal məni xüsusilə maraqlandırdı. Nə gizlədim, neçə illərdir özümə deyirəm ki, bəlkə düz etmirəm? Axı ömrümün ən maraqlı anları elə Rusiyada keçib! Orada təhsil almışam, orada bir intellekt adamı kimi formalaşmışam. Rusiya və onun mədəniyyəti, ümumiyyətlə, bir insan kimi formalaşmağmda müstəsna rol oynayıb...

Amma bütün bunlara rəğmən düz üçüncü on illikdir ki, Rusiyanın imperialist siyasətini ifşa etməyə çalışıram. Düz edərəmmi?

İlk dəfə oxuyanda ki, sevdiyimiz belorus yazıçısı V.Bikov da Belarus Xalq Cəbhəsinin ən fəal üzvlərindən biridir, bir az təskinlik tapdım. İndi də oxudum ki, gözəl aktyor - M.Volontir də ölkəsinin müstəqilliyi uğrunda fəallardan biri olub...

Ona görə də peşman deyiləm... Mənim üçün həmişə başqa bir Rusiya da olub. O Rusiya ki, V.Bikovu sevirdi!.. O Rusiya ki, M.Volontirin ölümündən ağrı ilə xəbər verir, onun haqqında gözəl artist və həm də böyük Moldova patriotu kimi danışa bilir...

Bu Rusiyaya qarşı heç bir iradəm yoxdur. Əksinə onu çox sevirəm. Bəli, bu Rusiya müstəmləkələrinə həm də gözəl, böyük ideyalar gətirmişdi...

O ki qaldı siyasətçilərin Rusiyasına, bəli, ona irad bildirmək olar. Özü də istədiyini qədr... Nə isə. Bu məsələnin üstündə çox da dayanmaq istəmirəm və güman edirəm ki, fikrimi çatdırırdım...

M.Volontir mənə həm də bizim mərhum aktyorumuz Ə.Abbasovu xatırladırdı.

Ə.Abbasov bütün ömrünü Gəncədə yaşadığı kimi M.Volontir də Moldovanın əyalət teatrında çalışmışdı...

Amma istedadla nə demək olar? Nə qədər çalışsan da, onun önündə sədd çəkə bilməzsən, o, bütün sədləri aşacaq!..

Əvvəldə dedim ki, Volontir keçmiş İttifaqın kino ulduzu idi. Əlavə edim ki, o, həm də SSRİ xalq artisti idi...

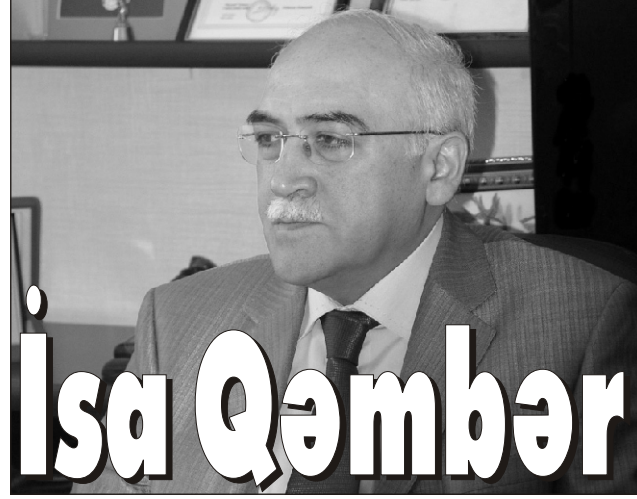
Bu insanlarla birgə bizi böyük bir epoxa tərk edir. Yox, hamı kimi mən də başa düşürəm ki, zamanın axarı qarşısında hamımız acizik. Lap uzağı gərdişə qarşı bir "Ruhani" havası ilə etiraz etməklə - "Tütək səsi" filmində İsfəndiyar kişinin ifa etdiyi "Ruhani" havası kimi...

Başqa nə demək olar? He, onu da deyim ki, Volontir elə "Qaraçı" filmində də çox sevilmişdi. Hər halda, Budulay o vaxtlar İttifaqda məşhur ada çevrilmişdi. Onu dilə gətirmək kifayət idi ki, hamı söhbətin kimdən getdiyini başa düşsün...

Elə bu səbəbdən bəlkə də sovet sosio-kulturoloji məkanının dağılmasına acımaq olar. Daha heç bir vaxt bu məkan bərpa olunmayacaq. Düzdür, indi də rus dilini bilənlər az deyil. Amma onlar sadəcə, dil bilənlər. O vaxtlarsa böyük bir mədəniyyət məkanı vardı - bu, elm, ədəbiyyat, sənət, teatr və kino məkanı idi. Ondan bir daha olmayacaq. Necə ki, Volontir də bir daha qayıtmayacaq...

İsa Qəmbərin rəhbərlik etdiyi Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin toplantısı keçirilib. Toplantıda bir sıra aktual problemlər, o cümlədən ölkəmizdə getdikcə ağırlaşan sosial-iqtisadi vəziyyət, siyasi məbuslar məsələsi, antidemokratik şəraitdə keçən seçki prosesi, beynəlxalq birliklə münasibətlərin gündən-günə gərginləşməsi müzakirə edilib.

Toplantı iştirakçılarını ən çox narahat edən məsələlərdən biri işğal altında olan torpaqlarımızın bir qisminin azad

İsa Qəmbər

2018-ci ilə ümidlidir

Milli Strateji Düşüncə Mərkəzi hakimiyyətə iki təklif verdi

edilməsi adı altında Rusiya ordusunun "sülhməramlı" qüvvələrinin ölkəmizdə yerləşdirilməsinə, Qarabağın dağlıq hissəsinin Azərbaycandan birdəfəlik qoparılmasına və dövlət suverenliyimizin məhdudlaşdırılmasına gətirib çıxara biləcək bir planın mövcudluq əlamətlərinin artması olub. Müzakirələrdə çıxış edən ziyalılar və ictimai-siyasi xadimlər qeyd edilən problemlərin ölkəmizi böhran mərhələsindən çıxılmazlıq mərhələsinə apara biləcəyini vurğulayıblar.

MSDM hesab edib ki, bütün bu məni tendensiyaların qarşısının alınması üçün tətbiq edilənlər-ölkədə korrupsiya, rüşvətçilik və inhişarçılığa, insan haqlarının kütəlvə pozulmasına son

qoyulması, əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin reabilitasiyası və haqq-ədələtin bərpası, beynəlxalq birliklə münasibətlərin tənzimlənməsi və avroatlantik inteqrasiya istiqamətində addımlar atılması zəruridir.

MSDM hakimiyyəti ilk növbədə xüsusi zaman və enerji tələb etməyən iki təcili qərarın qəbul edilməsinə çağırır: Bütün siyasi məbusların azad edilməsi; 1 noyabrda keçirilməsi nəzərdə tutulan seçkilərin müşahidəsində iştirak etmək üçün ATƏT-in Varşava bürosunun əvvəlcədən təklif etdiyi kimi 380 müşahidəçinin ölkəmizə gəlməsinə razılıq verilməsi.

MSDM sədri İsa Qəmbər isə özünün facebook sahifəsində müxalifətin və cəmiyyətin əsas hədəfinin 2018-ci

□ E.SEYİDAĞA

"AĞ blok"un namizədlərinə qarşı təzyiqlər başlayıb

Qurumun iki namizədi imza vərəqlərini ala bilmir; MSK-ya müraciət olunacaq

Noyabrın 1-də parlament seçkilərində iştirak edəcək qurumlardan "AĞ blok"un namizədlərinə problemlər yaradılır. Belə ki, qurumun iddiaçılarından Kərim Ağarza və Elşən Həsənov imza vərəqlərini ala bilmirlər.

Bu barədə müsəvat.com-a namizədlərin özləri məlumat veriblər.

60 sayılı Salyan-Neftçala seçki dairəsindən namizədləri "AĞ blok" tərəfindən irəli sürülən Kərim Ağarza bildirdi ki, sənədlərini qanuni şəkildə Dairə Seçki Komissiyasına təqdim etməsinə baxmayaraq, ona imza vərəqlərinin verilməsi yubadırlar. "Parlament seçkilərində "AĞ blok"un həmtəsisiçilərindən biri olaraq, seçkilərdə namizəd olmaq qərarı vermişəm. Yaşadığım ərazinin Dairə Seçki Komissiyasına namizədləyimi-lə bağlı müraciət etdim. Dairədən mənə namizəd olmaq üçün, tələb olunan sənədlərin siyahısı verildi. Bütün sənədləri təqdim etsəm də, məqbul hesab etmirlər. Dairə Seçki Komissiyasına bir həftədən artıqdır ki, müraciət etməyime baxmayaraq, imza vərəqlərini vermirlər. Səlahiyyətli nümayəndəm Nəsim Qarayev

də dəfələrlə maraqlanıb, sadəcə olaraq yubadırlar. Məqsəd məni seçkilərdən kənarda qoymaqdır. Çalışırlar ki, bunu imzatoqlama kampaniyaya mane olmaqla həyata keçirsinlər. Sona qədər haqlarımı müdafiə edəcəm. Artıq günlər də qısaldı. İmza vərəqləri gec verilsə, imzaları çatdırmaq ehtimalım var. Hesab edirəm ki, bu gənc olaraq, "AĞ blok"dan namizəd olmağım, rayonda olan nüfuzlu əlaqələrdədir. Yaxın günlərdə imza vərəqləri verilməyə, Mərkəzi Seçki Komissiyasına müraciət etməyi düşünürəm".

Blokun 27 sayılı Sabunçu ikinci seçki dairəsindən olan digər namizədi, hüquq müdafiəçisi Elşən Həsənov da imza vərəqlərini almaq problemi ilə üzleşib: "7 gündür sənədləri təqdim etmişəm. Amma imza vərəqlərini ala bilmirəm. Heç bir səbəb gətirmədən yubadırlar. Bu isə, imzatoqlama kampaniyaya ciddi zərbədir. Məqsəd "AĞ blok"un namizədlərinin qarşısına sədd çəkməkdir. Qəzetiniz vasitəsilə, MSK sədri Məzahir Pənahova səslenirəm ki, bu qanunsuzluğa son qoyulsun".

□ Cavansir ABBASLI

Ən yaxın adamı Əli Kərimliyə qarşı

Sahib Kərimov AXCP sədrliyinə namizəd oldu: "Əli bəyin də zəif tərəfləri var"

AXCP Rəyasət Heyətinin üzvü, Əli Kərimlinin ən yaxın adamlarından biri olan Sahib Kərimov şok açıqlama yayıb. O, facebook sahifəsində yazıb: "Dostlar, AXCP sədrliyinə namizədliyimi elan edirəm.

Hörmətli sədr Əli Kərimli çağdaş Azərbaycan siyasətinin görkəmli simalarından biridir, hal-hazırda cəmiyyətdəki protest elektoratın ümidli lideridir. Hamının olduğu kimi Əli bəyin də zəif tərəfləri var. Demokriyanın verdiyi fərşətlərdən yararlanaraq, siyasi mədəniyyət və əxlaq çərçivəsində, Əli bəylə yarışmaq istəyirəm. Mən 16 yaşmdan cəbhəçiyəm, 25 illik siyasi fəaliyyətim var, məbus həyatı yaşamışam, taniyan dostlar azad adam kimi xarakterizə edirlər. Azadlığımı heç kimə, o cümlədən atdığı yanlışlarla özünü hər gün fəlakətə aparan hakimiyyətdən heç vermərəm. Heç kim uzağa gedən nəticələr çıxarmasın. Mən qurultaydan sonra sırası cəbhəçi olaraq qalacam. Heç kim məni çirkin və namərd oyuna qoşa bilməz. Partiya daxilində sədri tənqid etmə ənənəsinə mən möhkəmlənmişəm. Yuxarı və orta səviyyəli funksionerlər yaxşı bilirlər ki, sədrin yaxın ətrafının partiyaya daxilindəki pozuculuq fəaliyyəti illərdir hədəfimdədir. Hörmətli sədr də onları himayə etdiyindən partiya idarəetməsində kollegiyallığın qrup oyunları ilə əvəzlənməsinə imkan tanıdığı üçün dostcasına tənqid etmişəm. Sədrliyə namizəd olmağıma düşməni münasibət gözləmirəm, rahatam. Qələbə şansım azdır, amma pozitiv işlər görəcəyəm inanıram. Fərqli düşüncəm var və bunu illərdir ifadə edirəm. Partiya ideoloji boşluqdadır. Maraqlı müzakirələr açıla bilər. Tənqidlərim kollegial idarəetməni təşviq edəcək. Əli bəyin demokratiyasına və tolerantlığına şübhə edənlər az deyil. Mənə danışma və yarışma imkanı tanınsa, bundan da pozitiv yararlanma imkanı olacaq.

Ən başlıcası demokratik seçki vərdişlərinə yiyələnmək üçün fərşət yaranacaq. Partiyada xil demokratiyanın nümunələrini sərgiləməklə, bütün ölkəyə pozitiv mesaj verə bilərik".

Qeyd edək ki, AXCP sentyabrın 27-nə qurultay təyin edib. Tədbirdə partiya yeni sədr seçiləcək.

Hazırda AXCP-ni iki hissəyə parçalayan, Etimad Qurultay üzrə Təşkilat Komitəsinə rəhbərlik edərək qurultaya hazırlaşan Razi Nurullayev Ə.Kərimliyə rəqib olacaq bir şəxsə qurum daxilində isti münasibətini olmayacağını söylədi: "Açıq bu barədə danışmağı lüzum bilmirəm. Çünki, bu məsələ mənim üçün maraqlı deyil. Mediada məlumata rast gəldim. Deyə bilmərəm ki, bu tipli məsələlər nəisə dəyişə bilər. AXCP-də namizədliyinə verən şəxsə isti yanaşılmayacaq. Razılaşdırılmamış məsələlər daim problem yaradır. Sədr hər şeyi nəzarət altında saxlamaq istəyir. Sahib Kərimlinin nüfuzu barədə məlumatlısızam".

□ Cavansir ABBASLI

35 sayılı Xətai üçüncü seçki dairəsindən namizədliyi irəli sürülmüş Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadənin və 92 sayılı Zərdab-Ucar seçki dairəsində millət vəkilliyinə namizədliyi irəli sürülmüş Günel İbadovanın imzaları yoxlanıb və Seçki Məcəlləsinə uyğun olaraq namizədlikləri qeydə alınıb.

20-dən artıq namizəd artıq imzaların toplanmasını yekunlaşdırıb, 10 namizəd isə artıq imza və rəqlərini DSK-ya qaytarıb.

Ümid Partiyası seçkilərə həmişə fərqli yanaşmış. Seçki yolu ilə dəyişikliyin ideal olduğunu, inqilablara ölkələrə xaos, vətəndaş müharibəsi, səfəllət, qarışıqlıq gətirdiyini bildirərək, seçki qurtaran kimi seçki hazırlıqlarına başlamaq bu partiya üçün bir prinsip olub. Hakimiyyət seçki ənənəsini unutdurmağa çalışsa da əksinə, partiya seçki ənənəsinin ortadan qalxmaması üçün, prosesin getməsi üçün böyük bir çəba verib. Bunun nəticəsidir ki, artıq Partiya tam hazır vəziyyətdə bütün partiyalardan əvvəl seçkilərə start verdi. Eyni zamanda ilk olaraq MSK-ya, DSK-lara zəruri

olan sənədləri təqdim etdi. Seçkiyə qatılan hər bir kəsdən öncə imza və rəqləri götürüldü və imza toplama kampaniyasına başlandı. Bu bir daha Ümid Partiyasının seçki taktikasının doğru olduğunu sübut edir. Partiya 80-dən artıq namizədlə seçkiyə qatılıb.

Ümid Partiyasının Seçki Qərargahının məlumatına görə, Namizədlərin imza toplama kampaniyası davam edir. 20-dən artıq namizəd artıq imzaların toplanmasını yekunlaşdırıb. 10 namizəd artıq imza və rəqlərini DSK-ya qaytarıblar.

Qərargahdan bildirildiyinə görə seçki kampaniyası dövründə namizədləri ən çox narahat edən seçici aktivliyinin olmamasıdır: "İnsanların bir çoxu bu il seçki ili oldu-

"Seçicilər hakimiyyətdən onlara səs verməyəcək qədər narazıdır"

İqbal Ağazadənin və Günel İbadovanın imzaları yoxlanıb, namizədlikləri qeydə alınıb

ğundan belə xəbərsizdir. Seçki ili olduğunu bilib biganə yanaşanların da sayı az deyil. Demək olar ki, əksər seçicilərdə belə rəy formalaşmış ki, seçkilər ədalətli və demokratik keçirilmir. Hakimiyyət kimi

istəyirsə, o da qalib olur. Bu rəyi uzun illər hakimiyyət formalaşdırıb. İnsanların seçkilərə güvəni azalıb.

Problemlərdən biri də seçicilərin bir çoxunun qeydiyyatda olduğu ünvan

nı tərk etməsidir. Bu daha çox narahat edici məqamlardır. Mərkəzdə- xüsusi ilə Bakı və ətraf rayonlardakı ünvanlarda daha çox ərazidə qeydiyyatda olmayan kirayədə yaşayan vətəndaşlara rast gəlinir. Bu isə daha ciddi problemlərdən xəbər verir. Bu cür seçicilər aktiv seçki hüququndan istifadə edə bilmir, prosesə qoşulmur. Onun prosesə qoşulması isə seçki günü saxta karlığın baş verməsinə rəvac verir".

Seçki Qərargahından əlavə olaraq bildirilib ki, ölkədə seçki əhval-ruhiyyəsi

yəsi hiss olunmasa da, Ümid Partiyasının namizədlərinin çoxunda yüksək əhval-ruhiyyə, mübarizə ruhu var. Seçicilər hakimiyyətdən onlara səs verməyəcək qədər narazıdır. Və bizi həvəsləndirən amillərdən biri də budur. İnanırıq ki, hakimiyyətdən narazı olan bütün qüvvələr bizim namizədlərə səs verəcək, bizimlə olacaq, bizim qələbəmizə köməklik göstərəcəklər. Ona görə də işimiz həddindən artıq çox və şərəflidir, mübarizə ruhumuz yüksəkdir.

□ Ümid Partiyasının Mətbuat Xidməti

Sabit vətəndaş cəmiyyətinin və hər bir dövlətin mütərəqqi inkişafının əsasını demokratik seçkilər təşkil edir. Ümumiyyətlə, hər bir dövlətin inkişafının demokratik seçkilərdən də asılı olması heç kimə sirr deyil. Ona görə ki, seçkilər vətəndaşların cəmiyyətin ictimai-siyasi həyatında iştirakının ən kütləvi formasıdır. Vətəndaşların dövlətin idarə olunmasında iştirak hüquqlarını əsasən seçkilər vasitəsilə həyata keçirdikləri də məlumdur. Bu zaman hakimiyyət də idarə olunanların razılığı ilə legitimlik qazanır və bu razılığı hökumətin səlahiyyətinə çevirən ən əsas mexanizm də azad, ədalətli və obyektiv seçkilərin keçirilməsidir.

Həcər ABBASLI
Ümid Partiyası Gender
Bərabərliyi Şöbəsinin müdiri

"Müxalifətin güclü olması seçkilərdə coşqu yarada bilmişdi"

Əgər seçicimizin-seçki iştirakçılarının seçkilərə inamı aşağıdırsa, təbii ki, o zaman beynəlxalq müşahidəçilərin də seçkilərə o qədər də marağı olmur

Şəffaflıq, ədalətlik və obyektivlik də demokratik seçkilərin əsas şərtləri hesab edilir. Seçkilərin bu mühüm prinsiplərə uyğun keçirilməsi də xalqın ümumi iradəsinin milli mənafehlər ətrafında birləşdirilməsi kimi amil rolunu oynayır.

Seçki Məcəlləsinin seçkilər sahəsində bütün qanunvericilik normalarını özündə əks etdirməsi beynəlxalq mütəxəssislər tərəfindən də təsdiqlənmişdir. Avropa standartlarına uyğun tərtib olunmuş məcəllə Azərbaycanda prezident,

parlament və bələdiyyə seçkilərinin, həmçinin, referendumun keçirilmə qaydalarını müəyyənləşdirmişdir. Amma bu qaydalara hansı səviyyədə əməl olduğu göz qabağındadır. Ötən il keçirilən bələdiyyə seçkisi əvvəlki seçki-

lərdən heç nə ilə fərqlənmədi. Sadəcə bəzi nüanslar oldu. Bu bələdiyyə seçkiləri əvvəlki seçkilərdən sakit və səssiz bir seçki idi. Eyni zamanda, bu seçkilərdə kütləvilik yox idi. Bu, onun göstəricisidir ki, artıq Azərbaycanda seçki-

missiyasının tərkibi dəyişməlidir, heç olmasa adamlar dəyişməlidir. Yəni hər seçkidən-seçkiyə seçicilərin etimadsızlığı, inamsızlığı geriye gedir. Bax, bu, ölkədə çox ciddi seçki islahatlarının aparılmasını zəruri edir. Həm qanunvericilik

həm də Azərbaycanın bələdiyyələrlə bağlı Avropa Şurası qarşısında götürdüyü öhdəliklərlə bağlıdır.

Ötən dövrdə bələdiyyə statuslarının genişləndirilməsi, islahatların aparılması ilə bağlı real ciddi addımlar atılmadı. Seçki prosesinin gedişi həm də onu göstərdi ki, artıq bu seçkidə

ciddi alternativlər yoxdur, seçkidə coşqu, ədalətli rəqabət olmayıbsa, sadəcə müşahidəçi heç nəyi dəyişməyəcək. Bu baxımdan, yerli seçici etimadsızlığı həm də bu seçkilərin beynəlxalq aləmdə bir növ diqqət mərkəzindən kənar qalmasına gətirib çıxaran amillərdən biridir. Yəni bu da bir daha göstərir ki, ölkədə bələdiyyə institutları və seçki islahatlarına ciddi ehtiyac var. Əks halda qarşıdan gələn növbəti seçkilərdə daha xoşagəlməz vəziyyətin yaranması mümkün ola bilər. Bu baxımdan indiki halda bələdiyyə seçkilərində də, parlament seçkilərində də seçkilərin tam demokratikliyini əldə etmək mümkün deyil, amma müəyyən qədər fəallıq heç nəyi dəyişməyəcək. Məsələn, 1998-ci il, 2003-cü il, nisbətən 2005-ci il seçkilərində insanların marağı, seçki ilə dəyişikliyə inamı, müxalifətin güclü olması seçkilərdə coşqu yarada bilmişdi. İnsanlar həm aktiv, həm də passiv seçki hüququndan istifadə etməkdə maraqlı idilər. Bu səbəbdən beynəlxalq güclər də seçkini müşahidə etməkdə daha maraqlı görünürdülər.

Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir

Kirvə, xoş gəlmisən

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Bax, belə! ... eləcə! ... əcəb! ... aferin! ... eləcə! ... eləcə! ... (və axırda yüzbaşı birdən durur ayağa, qəməsini qınından çıxardır və acıqlı, ucadan Baxşıya deyir). Adə, erməni, tez kəməncəni yığışdır, itil get burdan! Yoxsa atanın goru haqqı, bu yoldaşlarımın başına and olsun, bu qəməynən bu saat səni də öldürərəm, özümü də öldürərəm! (Çığırır). Çıx get!"

(Mirzə Cəlil, "Kamança")

Vaxtilə Əbdülrəhman Vəzirov hansısa çıxışında "Ay camaat, gözünüz aydın, ermənilər geri qayıdır" demişdi, bunun üstündə yazığı hoydu-hoyduya götürdülər. İndi isə ermənilərin Bakıya qayıdışı dövlət səviyyəsində bayram edilir. O zaman bu millət 25 ildir nəyin davasını eləyir? Ümumiyyətlə, bizim istədiyimiz nədir?

İkiüzlülük cəmiyyətin canına hopub. Örnək üçün, mən bir erməni jurnalistini Bakıya dəvət eləsəm hurrey-patriotlar yaxalarını cırlarlar. Amma iqtidar erməni QHT nümayəndəsini ailəvi dəvət edib sığınacaq verir, bunu alqışlayırlar. Düzgün anlaşılınsın, mən həmin erməniyə sığınacaq verilməsinin qəti əleyhinə deyiləm, aman diləyən, dara düşən hər kəsə millətdən asılı olmayaraq yardım olunmalıdır. Amma prinsip də olmalıdır. Riyakarlıq lazım deyil.

Bu zaman absurd və əslində rejimin mahiyyətini açan "əsaslandırma" da aparılır: "Xalqın, ayrı-ayrı fərdlər münasibət qurması hakimiyyətin, dövlətin münasibətlərindən fərqlidir". Əgər hakimiyyəti və dövləti xalq qurursa, dövlət mifik-xəyalı qurum yox, canlı insanların yaratdığı sistemdirsə, nə üçün bu adamlar da ünsiyyətdə olmasın? Deməli, bu hakimiyyət və dövlətin xalqa dəxli olmadığını etiraf edirlər. Necə ola bilər ki, "seçilmiş" insanlar danışıq aparsın, amma o insanları "seçənlər" danışa bilməsin? Leyla Yunusu, Rauf Mirqədirova hansısa erməni QHT-si ilə görüşməkdə suçlayan hakimiyyət erməni QHT-sinə Bakıda qucaq açanda nədən mələk olur?

Bir dəfə musiqiçi dostumuz Araz bəy sosial şəbəkədə unudulmaz cümlə yazmışdı: "AzTV Ermənistan müxalifətinin televiziyasıdır". Doğrudan da, hazırda nəinki AzTV-ni, bizim bütün telekanalizasiyaları və o cümlədən qəzetləri açanda Ermənistan hakimiyyəti əleyhinə çoxlu materiallar görmək olar. Eyni hal Ermənistanda da yaşanır, sadəcə, tərsinə. Ordakı KİV-lər özlərini Azərbaycan müxalifətinin tribunası kimi aparırlar. Karikatur durumdur, hər iki toplumun ağılı olsa bu halına gülmə və çoxdan vəziyyəti, ağıldan bəla gop-olitliklərimiz demiş, status-kvo-nu dəyişərdi. Amma ağılı hardadır... Əsas odur ağızın köpüklənə-köpüklənə qışqırsan, kasıbların uşaqlarını qırğına verəsən.

Erməni müxalifətçi hesab edək ilk qaranquşdur, köçün davamı gəlsin. Mən bu yaxında "Axırda Azərbaycanın Ermənistandan başqa dostu qalmayacaq" cümləsini zarafata yazmamışdım ki? Qərblə düşmən oluruqsa, Rusiya ilə qardaşlıq artırsa, bunun davamı ermənilərlə dostluqdur. Axı yapistlər həmişə erməniləri "forpost-zad" adlandırır. Əgər ermənilər Rusiyanın oyuncağıdırsa, biz "qaçqınlara it kimi baxan" (Oqtay Əsədov) Avropanı rədd edib Rusiya ilə oynamağın tempini artırıdığsa, düşmənlə dostluq qaçılmazdır. Elementar məntiq deyir ki, dostumun dostu düşmən ola bilməz. Üstəlik, oyuncaq qutusu elə yekədir ki, bunun içinə tüklü dovşan da yerləşər, çılpaq donuz balası fiquru da. Kubik doldur, rezin ördək at, oyuncaq tüfəng, maşın, şar - nə istəsən bu qutuda yer tapılar. Nahaq yerə "dünyanın altıda biri" demirlər...

Bir "müqəddəs yer boş qalmır" sözü də var. Azərbaycan QHT-lərini məhv edib, hüquq müdafiəçilərini zindana doldurandan sonra Bakıda QHT fəaliyyəti ilə kimsə məşğul olmalı deyildimi? Bu mənada, Bakıdan sığınacaq alan erməni QHT-çi Vaan Martirosyan bizə çox lazımdır. Yaxşı olardı Vaan müəllim qarşından gələn deputatxana seçkilərini də monitorinq eləsin, onsuz ATƏT-zad müşahidə etməyəcək.

Martirosyan bir az aktiv olsa təzə Xalq Cəbhələrindən birini qayıdır ona vermək də mümkündür. Adı EXCP olar - Erməni Xalq Cəbhəsi Partiyası. Biz beləyik, bəs necə. "İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir".

Son günlər Qərbin Azərbaycan hakimiyyətinə təzyiqləri artıb. Əvvəlcə Avropa Parlamentinin məlum qətnaməsi, ardınca isə ATƏT-in noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərinə müşahidə göndərməkdən imtina etməsi, əvvəllər də soyuq olan Azərbaycan-Qərb münasibətlərini daha da kəskinləşdirdi.

Hazırda rəsmi Bakı ilə Avropa arasında söz savaşı gedir. Bəzi ekspertlər hesab edirlər ki, münasibətlərin bu şəkildə davam etməsi ilk növbədə, hazırda həbsxanada olan siyasi məhbuslarımızın azadlığa çıxmasına ciddi əngəl törədəcək. Çünki xarici təşkilatların Azərbaycan əleyhinə olan bəyanatlarının, xüsusilə, Avropa Parlamentinin qətnaməsinin əsas məğzini siyasi məhbusların azadlığa buraxılması təşkil edir. Təcrübədən çıxış edərək qeyd etmək olar ki, Azərbaycan hakimiyyəti indiyə qədər Qərbin tələblərini yerinə yetirmək əvəzinə, daim dirəniş göstərmişdir. Son günlərdə də Qərbin ölkəmizə qarşı göstərdiyi münasibətə iqtidarın sərgilədiyi mövqə hər kəsə aydındır. Rəsmi Bakı sentyabrın 14-də keçirdiyi parlamentin növbədənəkar sessiyasında Avropaya "müharibə" elan etdi. Bütün bunların fonunda bir sual meydana çıxır.

Qərbin təzyiqləri Azərbaycanda siyasi məhbusların azadlığa çıxmalarını gecikdirdimi?

Qərbin təzyiqləri siyasi məhbusların azadlığa buraxılmalarını ləngidirmi?

Mirvari Qəhrəmanlı:
"Əfvin gecikdirilmə səbəblərindən biri də beynəlxalq təşkilatlardan olan təzyiqlərdir"

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı hesab edir ki, əfv sərəncamının verilməsinə səbəb olan amillərdən biri də, bayramqabağı Azərbaycana qarşı olan beynəlxalq təzyiqlərdir: "Əfv yalnız siyasi məhbuslara aid olmur. Əfv fərmanı ilə çoxlu sayda insan azadlığa buraxılır. Gördüyünüz kimi bu il çoxlu sayda ailənin gözü yolda qaldı. Düşünürəm ki, dediyiniz kimi əfvin gecikdirilmə səbəblərindən biri də, ölkənin əlamətdar günləri qabağı beynəlxalq təşkilatlardan olan təzyiqlərdir. Beynəlxalq

Natiq Miri:
"Bəyanatlar məhbuslar məsələsini ləngidə bilər"

təşkilatların siyasi məhbusların müdafiəsi ilə bağlı apardığı mübarizəni qiymətləndirir, onlara təşəkkür edirəm. Ancaq düşünürəm ki, müdafiə strategiyasında müəyyən dəyişiklik etsələr, bu daha müsbət nəticə verə bilər".

Politoloq Natiq Miri bildirdi ki, hakimiyyət bu cür situasiyalarda fərqli mövqə sərgiləyir: "Bu illərdə hakimiyyətin psixoloji xarakterini cəmiyyət bilməmiş deyil. İqtidar təzyiqləri qətiyyətlə xoşlamır. Hesab edilər ki, təzyiqlərdən sonra müəyyən güzəştlərə getsələr, cəmiyyət daxilində mənfi fikir

formalaşar. Hakimiyyətin əleyhinə çevriləcəyindən ehtiyatlanırlar. Fikir verirsinizsə, bir təzyiq olan kimi, iqtidar üsyankar formada mövqə bildirir. Xüsusilə, Qərb çevrələrinə. Bu baxımdan deyə bilərim ki, bu cür bəyanatlar məhbuslar məsələsini ləngidə bilər. Çünki hakimiyyət istəmir ki, beynəlxalq təzyiqlər altında öz vətəndaşını azad etsin. Dəfələrlə demişəm ki, bunu hakimiyyət Qərbin təzyiqləri yox, cəmiyyətimizə naminə etməlidir. Həbsdəki insanlar kimliyindən asılı olmayaraq, "beşinci kolon" adlandırılarsa da, cəmiyyət üçün heç bir təhlükə törətmirlər. Bunlar barədə sadəcə onu demək olar ki, onlar Azərbaycanın Qərbə inteqrasiya xəttini dəstəkləyirlər. Ola bilsin ki, maliyyə məsələsində Qərbdən ciddi dəstək alıblar. Amma demək mümkün deyil ki, Azərbaycanın bütün mənalarda mövqələrini Qərbə satıblar. Azərbaycan Rusiyadan təzyiqlər olanda, geri çəkilməyi özünə eyib bilmir. Amma Qərbdən bir tələb olanda dərhal təzyiq kimi qələmə verilir. Bütün bunlar əfv və bu kimi proseslərə ciddi əngəl törədir".

□ **Cavanşir ABBASLI**

"ABŞ-da bəzi dairələrin Azərbaycana qarşı fəaliyyəti münasibətlərə uyğun deyil"

Elmar Məmmədyarov ABŞ müdafiə nazirinin köməkçisinin müavini qəbul edib

Xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov ABŞ müdafiə nazirinin Rusiya, Ukrayna və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisinin müavini, xanım Evelin Farkasın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin qəbul edib.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, E. Farkas Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığına vurğulayıb.

O, ABŞ-ın terrorizmə qarşı mübarizə, enerji təhlükəsizliyi və sülhməramlı əməliyyatlar üzrə strateji maraqlarının Azərbaycanın maraqları ilə üst-üstə düşdüyünü və qeyd olunan sahələrdə iki ölkənin əməkdaşlığının təqdirləyici olduğunu bildirib.

Əfqanıstan əməliyyatının həyata keçirilməsi üçün Azərbaycanın yaratdığı tranzit imkanlarının və hava məkanının istifadənin ölkəsi tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini deyən E.Farkas bu töhfələrə görə Azərbaycana təşəkkürünü ifadə edib.

Öz növbəsində, E.Məmmədyarov terrorizmə qarşı

mübarizədə Azərbaycanın beynəlxalq ictimaiyyətin səylərini yaxından dəstəklədiyini nəzərə çatdırıb. Azərbaycanın ikitərəfli və çoxtərəfli əsasda Əfqanıstanda sülh və sabitliyin bərqərar olmasına yardım etdiyini və ölkənin sülhməramlı qüvvələrinin Əfqanıstanda uğurla xidmət etdiklərini nəzərə çatdırıb.

Azərbaycanla ABŞ arasında əlaqələrə toxunan nazir ABŞ-da bəzi dairələr tərəfindən Azərbaycana aid məsələləri ictimai müzakirə obyektinə çevirməsinin və Azərbaycana qarşı fəaliyyətlərinin iki ölkə arasında strateji xarakter daşdığı qeyd olunan münasibətlərin ruhuna uyğun olmadığını deyib. O əlavə edib ki, enerji, terrorizmə qarşı mübarizə, müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq siyasi əlaqələri tamamlamalıdır.

Regional məsələlər haqqında danışan E.Məmmədyarov ölkəmizin müstəqilliyi, sabitliyi və təhlükəsizliyinin qorunması və uğurlu inkişafının davam etdirilməsinin qarşısında duran ən mühüm vəzifə olduğunu bildirib.

Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən ilə Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryol xətti, TANAP və TAP layihələri haqqında danışan nazir bu layihələrin regionun nəqliyyat və enerji mənzərəsini dəyişəcəyini vurğulayıb.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin həlli prosesi və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Rusiya Suriyada yeni müharibəyə hazırlaşır

ABŞ Putinin iranlı generalla yeni antiterror müharibəsi anlaşması əldə etdiyini, Suriyada hərbi gücünü artırdığını iddia edir; bütün tərəflər savaş əzmindədir

Rusiyanın Suriya ilə bağlı yeni strategiyası üzə çıxıb. Qeyd edək ki, son günlər dünya mediasında Rusiyanın Suriyada İŞİD-ə qarşı genişmiqyaslı antiterror əməliyyatlarına başlayacağı ilə bağlı məlumatlar yayılıb. Müxtəlif mənbələrdən ortaya atılan iddialara görə, Rusiya Suriyada hərbi gücünü artırmaq, savaş bölgəsinə yeni zirehli texnika, tanklar, o cümlədən qırıcı-bombardmançılar göndərir.

Ancaq hələlik rəsmi Moskva bu iddiaları qismən təsdiqləyir, bir qismini isə təkzib edir. Ancaq o da məlumdur ki, Moskva İŞİD-ə qarşı Qərbə alternativ olaraq daha real, havadan və qurudan mü-

barizə aparacaq güclü koalisiya yaratmağa çalışır. Bunun üçün Moskva ilk növbədə İraq və Suriyaya yeni silahlar satır, həmçinin bu ölkələrin hərbi

gücünü möhkəmləndirməyə çalışır. Rusiyanın Yaxın Şərqdə hərbi qüvvə göndərməsi də istisna olunmur.

ABŞ-ın "Fox News" telekanalı isə Rusiyanın Suriyada başladacağı yeni antiterror savaşı ilə bağlı xəbər yayıb. Telekanalın iddiasına görə, Rusiyanın Yaxın Şərqdə yeni antiterror müharibəsi və Suriyaya ordu göndərməsi İranla anlaşmadan sonra ortaya çıxıb. Telekanalın iddiasına görə, Moskva yeni antiterror müharibəsi ilə bağlı İranın bölgədə antiterror müharibəsi üzrə cavabdeh şəxsi, SEPAH-ın xarici əməliyyatlar üzrə "Qüds" briqadasının komandiri General Qasim Süleymaninin Putinlə görüşündən bir neçə gün sonra artmağa başlayıb. Telekanal iddia edir ki, məhz Süleymani ilə Putin arasında görüşdə Suriyada həyata keçiriləcək birgə antiterror müharibəsi müzakirə olunub. Amerikalı bir kəşfiyyat rəsmisi isə bildirib ki, Rusiya artıq Suriyada sadəcə hərbi məsləhətçi kimi deyil, əksinə Suriyadakı savaşın komandanı kimi çıxış edir. Kəşfiyyat zabitləri Rusiyanın Suriyadakı fəaliyyətini Amerikanın Əfqanıstan və İraqa hücumlarına bənzədib və prosesin oxşar getdiyini, hazırda Rusiyanın Suriyaya hərbi qüvvə toplama mərhələsində olduğunu deyib.

Telekanal xatırladır ki, general Qasim Süleymani İran

və "altılıq" ölkələri arasında əldə olunmuş nüvə razılaşmasından 10 gün sonra, iyulun 24-də Moskvaya səfər edib. Eyni zaman iddia olunur ki, Q.Süleymani hazırda Suriyada aparılan gizli əməliyyatların əsas rəhbərlərindən biridir. Ancaq nə Rusiya, nə də İran Süleymaninin Moskva səfərini təsdiqləmir.

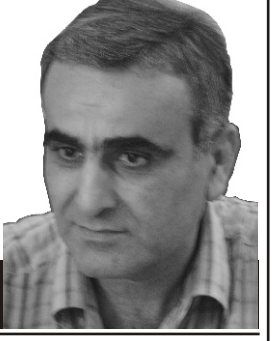
Yeri gəlmişkən, ötən gün Suriyanın xarici işlər naziri Vəlid Muallim də mətbuata müsahibəsində Rusiyanın Suriyaya ordu göndərməsi ilə bağlı məlumatları təkzib edib. Ancaq Muallim bildirib ki, hazırda buna ehtiyac yoxdur, əgər ehtiyac yaranarsa Dəməşq bunun üçün Moskvaya müraciət edəcək. Lakin eyni zamanda Suriya XİN rəhbəri Rusiyanın Suriyaya terrorla mübarizə üçün silahlar verdiyini etiraf edib.

Qeyd edək ki, hər nə qədər tərəflər inkar etsələr də, Rusiyanın Suriyada hərbi imkanlarını genişləndirdiyi ilə bağlı məlumatlar artır. Eyni zamanda digər tərəfdən Moskva özü Yaxın Şərqdə İŞİD terrora qarşı effektiv müharibə üçün yeni koalisiya qurulması danışıqlarını aparır və paralel olaraq İraq və Suriyaya ən son silahları satır. Aydın məsələdir ki, yeni koalisiya formalaşacağı təqdirdə Rusiya Suriyada İŞİD-ə qarşı hava zərbələri və eləcə də quruda xüsusi təyinatlı əməliyyat qüvvələri göndərəcək. Çünki Rusiya İŞİD-i konkret olaraq özünə qarşı təhdid olaraq görür və bu qruplaşmanın davam edəcəyi təqdirdə qarşıdakı illərdə Şimali Qafqazda peyda olacağını gözləyir. Bu səbəbdən də Moskva İŞİD-in tez bir zamanda məhv edilməsi üçün imkanlarını səfərbər edib. İstisna deyil ki, yayılan xəbərlərdə də qeyd olunduğu kimi tezliklə Suriyada İŞİD-ə qarşı geniş miqyaslı əməliyyatlar başlayacaq. Bu əməliyyatın əsas zərbə gücünü isə Rusiya və İran təşkil edəcək. Qərb ölkələri, o cümlədən Türkiyə Rusiyanın Suriyada başladacağı yeni əməliyyatın bütövlükdə müxalifləri sıradan çıxaracağından narahatdır. Bu səbəbdən də ötən gün Türkiyə mediasında Rusiyanın İŞİD də daxil olmaqla bütövlükdə müxalifləri hədəfə alan yeni əməliyyat başladacağı ilə bağlı xəbərlər yayılıb. ABŞ isə İŞİD-ə qarşı əməliyyatlara ilk dəfə olaraq xüsusi təyinatlılar göndərib.

Bu da onu göstərir ki, bölgədə yeni müharibənin başlaması ilə bağlı xəbərlər xeyli dərəcədə ciddidir. Bütün tərəflər indi bu mərhələyə hazırlaşır, proseslərdən daha qazanclı, öz maraqlarını qorumaqla çıxmağa çalışır.

□ KƏNAN

Bakıda əziz tutulan erməni qonaq

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Daha bir erməni ailəsi nicat tapmaq üçün Azərbaycana pənah gətirdi. Artıq belələrinin sayı yavaş-yavaş itir. Bundan qabaq Dağlıq Qarabağ sakini olan Andranik Qriqoryan əynindəki işğalçı mündirə tüpürərək və ağ bayraq qaldıraraq biz tərəfə keçmişdi. Yanılmırıqsa, hələ də Azərbaycanda şad-xürrəm yaşayır.

Ondan qabaq isə Gevorkyanlar ailəsi Naxçıvan vasitəsilə ölkəmizə adlanmışdı. 1-2 il Bakıda yaşadığından sonra geri qayıtdılar. Amma peşman oldular, çünki qayıdan kimi istintaqa cəlb edildilər.

Doğrudur, bizdən də bir ailə - həyat yoldaşı erməni kökənli olan Cavid Orucov ötən il öz ailəsi ilə Ermənistanı sığınmışdı (az sonra üçüncü ölkəyə getdilər). Ancaq bu, hələlik yeganə faktır və ümid edək ki, yeganə olaraq da qalacaq...

Nə demək olar son insidentlə - Vaan Martirosyan və ailəsinin gəlişi ilə bağlı? İlk öncə onu ki, azərbaycanlılar dinindən, irqindən və milliyətindən asılı olmayaraq qonağa həmişə sayğılı yanaşsın, çünki onu Allah qonağı kimi qəbul ediblər. Fəqət, erməni qonaqların bir əlavə statusu da var ki, o status həm onların özlərinə, həm də Azərbaycan dövlətinə bəzi prinsiplial üstünlüklər yaradır.

Pənah gətirən ermənilər üçün üstünlük budur ki, onlar dərhal BMT-nin, "Qırmızı Xaç"ın xüsusi nümayəndəsinin nəzarəti, Azərbaycan dövlətinin isə təhlükəsizlik çətinliyinə düşür, üçüncü ölkəyə könüllü getmək şansı qazanırlar.

Azərbaycan üçün üstünlük odur ki, biz bir dövlət, millət olaraq sivil dünyada müsbət rakursda, erməni dövləti və toplumundan daha sivil, daha mədəni obrazda tanınmış oluruq.

Bu məqam sözsüz ki, illərdir Qarabağ problemi kimi ağır yükün altında olan Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzuna olduqca qiymətli siyasi xalları əlavə edilməsi, problem ətrafında xeyrimizə daha əlverişli ab-havanın yaranması deməkdir. Nə yazıq ki, məsələnin bu cəhəti Azərbaycanın hakim dairələrində lazımcınca dəyərləndirilmir.

Məsələ də bundadır. İndi təsəvvür edin ki, Azərbaycan avtoritar rejimli yox, Gürcüstan kimi demokratik, üstəgəl rifah içində olan dövlətdir və burada tək qonaq ermənilərin deyil, yerli vətəndaşların da təməl haqları ciddi şəkildə qorunur.

Təsəvvür etdinizmi? O zaman görün, nə qədər mülki və hərbi erməni, o cümlədən Dağlıq Qarabağdakı erməni millətindən olan vətəndaşlarımız biz tərəfə keçmək yanğısı ilə yaşayacaq. O zaman Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli də tezləşəcək, nədən ki, kimin haqlı olduğuna şəkk edənlər minimuma enəcək.

Bu mənada Avropa Parlamentinin Azərbaycana dair son qətnaməsinin süngü ucunda qarşılınması anlaşılır. Bu nüfuzlu təşkilat nə istəyir ki - sadəcə olaraq ölkəmizdə elementar insan haqlarına riayət edilməsini, günahsız tutulmuş siyasi məhbusların azadlığa buraxılmasını!

Yeni Avroparlament faktiki surətdə ölkəmizin adının pisliyə çəkilməməsinə istəyir, onun beynəlxalq imicinin qeydine qalır, bu imicin yaxşılaşmasını arzulayır, deməli, həm də Azərbaycana yaxşı mənada erməni axınının olmasını istəyir, Ermənistanın isə ölkəmizlə müqayisədə rüsvay olmasına çalışır.

Azdır? Bizə, Qarabağa bundan böyük yaxşılıq?

Elədirsə, niyə də Bakıda artıq neçənci dəfədir yüksək səviyyədə qarşılınan (belə də lazımdır, çünki milli maraqlarımız, Qarabağın taleyi tələb edir) və yerləşdirilən ermənilərə sayğının, mərhəmətin heç olmasa, yarısı özümüzkülərə - heç bir ağır cinayət törətməmiş vicdan və siyasi dustaqlara da göstərilməsin?!

Moskvada Rusiya və Türkiyə prezidentlərinin görüşü keçiriləcək

Sentyabrın 23-də Moskvada Rusiya prezidenti Vladimir Putin, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və Fələstin Milli Administrasiyasının başçısı Mahmud Abbasın görüşü olacaq. APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi məlumata görə, bu barədə Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bildirib.

"Türkiyə prezidenti Moskvada məscidin açılış mərasimində iştirak edəcək. Həmçinin onun prezident Putinlə görüşü də nəzərdə tutulub. Biz Mahmud Abbasın da mərasimdə iştirakını gözləyirik. Onunla Putin ayrıca danışıqlar aparacaq" - deyər Kremlin mətbuat xidmətinin rəhbəri qeyd edib.

Qeyd edək ki, sentyabrın 23-də Moskvanın Sülh prospektində yerləşən məscidin açılış mərasimi keçiriləcək. Mərasimə dəvət olunanlar arasında Səudiyyə Ərəbistanı, İordaniya, Fələstin, Qətər, Küveyt, Türkiyə, Qazaxıstan, Azərbaycan, Qırğızıstan, Türkmənistan, Özbəkistan, Tacikistan, İran və digər dövlətlərin başçıları var.

Poroşenko 41 avropalı jurnalistin Ukraynaya girişinə qadağa qoydu

Ukrayna prezidenti Pyotr Poroşenko ölkəsinə girmək qadağan edilən jurnalist və bloqerlərin siyahısını yeniləyib. Avropa.info xəbər verir ki, Poroşenko bundan başqa siyahıdan 6 Qərb jurnalistinin adını çıxarıb. Onlar arasından BBC-nin 3, İspaniyanın 2, "Frankfurter Allgemeine" alman nəşrinin 1 jurnalisti var. Həmin jurnalistlərə qoyulan qadağanın götürülməsi haqda Poroşenko özü göstəriş verib.

Ukrayna prezidenti eyni zamanda, fantastik sayda jurnalistlə ölkəsinə girmək qadağası haqda sərəncam da imzalayıb.

Sanksiyalar siyahısında Avropa ölkələrindən 34 jurnalist və 7 bloqerin adı daxil edilib.

Qeyd edək ki, Ukrayna prezidentinin bu qərarına Qərb dairələrinin səssiz qalması maraqlıdır. Azərbaycan da daxil olmaqla bir çox ölkələrdə bir jurnalistin ölkəyə girişinə qadağa qoyulduğu zaman çoxsaylı bəyanatlar verən Qərbin, Poroşenko-nun addımına səssiz qalması ikili standartların ifadəsi deyilmi?

NATO-nun bölgəyə gəlişi labüddür

Azər RƏŞİDOĞLU

Rusiyanın bir məqsədi var - sülməramlılar adı ilə Dağlıq Qarabağa qoşun yeritmək. Əslində, Rusiya çoxdan planlaşdırdığı siyasəti həyata keçirir. Təsadüfi deyil ki, Kreml MDB ölkələrini Qərblə bütün əlaqələrini kəsməyə sövq edir.

Amma Rusiya növbəti dəfə səhv edir. Şimal ölkəsi bununla öz ətrafındakı siyasi həlqəni bir az da daraldacaq. Təcrid prosesi labüd olacaq. Getdikcə aydınlaşır ki, Rusiya artıq Qafqazın uzaqlaşan keçmişidir. Ola bilsin, Rusiyanın Qarabağa qoşun yeritmək arzusu onun üçün sonuncu səhv olacaq. Vaxtilə keçmiş Yuqoslaviyada da Rusiya çox fəallıq göstərmişdi. Nəticəsi nə oldu?

MDB məkanında olan separatçı rejimlər Rusiyanın əlində bəzi ölkələrin xarici siyasətinə təsir etmək, müstəqilliyini məhdudlaşdırmaq üçün vasitədir. Bu, uzun müddətli asılılıq deməkdir. Baxmayaraq ki, bəzi rejimlər bunu əbədi dostluq kimi qələmə verirlər. Rusiyanın isə dostları yoxdur, onun əbədi maraqları var. Bu maraqlar bütün vasitələrlə Cənubi Qafqazda qalmaq diqtə edir, çünki Cənubi Qafqaz Yaxın Şər-qə çıxışıdır, bura Şimali Qafqazın astanasıdır.

Cənubi Qafqazda da Baltıkyanı respublikalarda olduğu kimi, birlik və həmrəylik olsaydı, Rusiyanın bu ərazini tərk etməsi asanlaşardı. Amma belə birlik yoxdur, Rusiyanın çoxəsrlik maraqları bu bölgəni ziddiyyətli hissələrə parçalayıb.

İndi hər şey geosiyasi templərdən asılıdır. Hər şey dünya birliyinin Rusiyaya ardıcıl təzyiqindən asılı olacaq. Bu təzyiqlər isə özünü hiss etdirməkdədir.

Hətta münaqişəyə cəlb olunmayan ölkələr belə etiraf etdilər ki, bölgədəki sabitlik çox kövrəkdir. Elə dondurulmuş münaqişələrin də donu hər an açıla bilər. Bu isə Rusiyanın sabitlik potensialını heç endirir. Bölgənin yeni təhlükəsizlik arxitekturasına ehtiyacı var. Nə MDB, nə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi bunu təmin etmək iqtidarında deyil. Hər şey daha müasir əsaslarla qurulmalıdır. Bunun üçün isə bölgəyə NATO-nun gəlişi labüddür. NATO tək bölgədə geosiyasi nizam-intizam yaratmaq üçün lazım deyil. O, həm də üzv qəbul etdiyi ölkələrin daxili siyasi həyatına bir qayda gətirərdi, onları demokratiya istiqamətinə yönəldərdi. Bəzi ölkələrin NATO-ya qarşı ehtiyatlı münasibətinin əsasında məhz sonuncu amil dayanır. Özü demokratik olmayan ölkələr üçün Rusiya daha cəlbədidir. MDB getdikcə qorxunc strukturu xatırladır - saxta seçkilər Rusiyanın mövqeyini gücləndirmək üçündür.

Tarixi təcrübə göstərir ki, dünyada heç bir ideya azadlıqla rəqabət apara bilmir, gec-tez azadlığa məğlub olur. MDB respublikaları da hələ də tam azad deyillər. Amma onların da azad olmasına çox qalmayıb. O gün gələcək. Yeni dünya nizamı, qloballaşma, demokratikləşmə sərhədlərini genişləndirməkdədir.

Ola bilsin, Rusiyanın bu səhvi onun üçün sonuncu olacaq. Vaxtilə keçmiş Yuqoslaviyada da Rusiya çox fəallıq göstərmişdi. Nəticəsi nə oldu? Bir vaxtlar Rusiya Şərqi Avropa ölkələrinin də NATO-ya üzv olmasının qarşısını almağa çalışırdı. Nəticəsi nə oldu?

Ukraynada inqilab baş verəndə Kremlin ekspertlərindən biri Qleb Pavlovski belə bir söz demişdi: "O şey ki, baş verməlidir, onun qarşısını almağa dəyməz!". Bəlkə bu dəfə də labüd proseslərin qarşısını almağa dəyməz? Rusiya labüd məhvə gedir. Şimal qonşusunun imperiyaçı ambisiyaları onu xilas edə bilməz...

ABŞ-in Federal Rezerv Bankı (FED) uçot dərəcəsinin dəyişdirilməməsi qərarına gəlib. 2006-cı ildən bəri uçot dərəcəsinə toxunmayan amerikalı maliyyəçilər "status-kvonu" saxlamağı əlverişli sayıblar. Bununla belə, FED gələn ay keçiriləcək toplantısında uçot dərəcəsinə yenidən baxmasını mümkün sayır.

Yerli ekspertlər bunu şərh ediblər. "Analitiklər oktyabrda toplantıdan sonra mətbuat konfransının nəzərdə tutulmadığını əsas götürərək FED-in sükutu pozacağını güman etmirlər. Uçot dərəcəsinin dəyişdirilməməsi həm ABŞ-da inflyasiya səviyyəsinin aşağı olması, həm də digər ixracatçı ölkələrdə həyata keçirilən yumşaq məzənnəsi siyasəti ilə əlaqələndirilir. İki faizə yaxın inflyasiya dərəcəsinə malik olan Birləşmiş Ştatlarda ilin sonunadək bu həddin qorunub saxlanılacağı gözlənilir", - deyərək ekspert Vüqar Bayramov bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu qərar artıq dünya səhm və valyuta bazarına təsir göstərməkdədir: "Dow Jones indeksində 0,39, S&P indeksində 0,26 faiz eniş qeydə alınsa da, Nasdaq mövqələrini qoruyub avroya nisbətən yenidən dəyər itirib. Belə ki, bir gündə 1,2 faiz dəyər qazanan Avropa pulu almaq üçün indi 1,14 dollar ödəmək lazım gəlir. Manat da FED-in qərarına reaksiya verib. Valyuta bazarımızda dollar ucuzlaşıb. Manatın dollara nisbətən məzənnəsi bu gün 1,0477-dən 1,0473-dək möh-

Dollar bahalaşmayacaq - Federal Rezerv Bankı uçot dərəcəsinə dəyişdirmədi...

Vüqar Bayramov: "Milli valyutamızın məzənnəsi üçün FED-in bu qərarını məqbul hesab etmək olar"

kəmlənib. Bununla yanaşı, rəsmi məzənnədə dünən 1 avro almaq üçün 1,1838 manat ödəmək lazım gəlirdisə, bu gün 1,1935 manatdan keçmək lazım gəlir".

Onun sözlərinə görə, əslində, ABŞ son qərarı ilə dolların dünya bazarına mövqələrini kəskin möhkəmlənməməsi siyasətini dəstəklədi: "Aydındır ki, dolların məzənnəsinin kəskin möhkəmlənməsi iqtisadi baxımdan Amerikanın maraqlarına uyğun deyil. Baxmayaraq, ABŞ-da işsizlik aşağı rəqəmlə ifadə edilir, iqtisadi artım tempini qoruyub saxlayıb. Dolların kəskin möhkəm-

lənməsi Amerikanın ixracatına mənfi təsir göstərir. Xüsusilə əsas rəqibi olan Çin yuanı ucuzlaşdırıb və ixrac imkanlarını genişləndirib. O baxımdan FED sifra yaxın faiz dərəcəsinə qoruyub saxladı. Bununla yanaşı, ABŞ pulunun dünya bazarına mövqələrinə təsir göstərən bu qərar təbii ki, heç də dolların yaxın zamanlarda kəskin ucuzlaşması anlamına gəlməməlidir".

V.Bayramovun sözlərinə görə, milli valyutamızın məzənnəsi üçün FED-in bu qərarını məqbul hesab etmək olar. Belə ki, bu addım qlobal valyuta bazarındaki dəyişik-

liklərin manata təzyiqini azaldacaq: "Qeyd edək ki, manatın cari məzənnəsi müəyyənləşdirilən zaman neftin dünya bazar qiyməti deyil, məhz dollar avro münasibəti nəzərə alınır. Bu ilin fevral ayından Mərkəzi Bank 2 valyutalı sərbətdən istifadə edir və artıq avro dollar ilə yanaşı dayanır. Yeni, dünya valyuta bazarında məzənnə dəyişikliyi baş verirsə artıq manatın dollar kursu sabit qalmır, o da dəyişir. Mərkəzi Bankın valyuta sərbətdə dolların payı yenə də çoxdur. Bu isə o deməkdir ki, dolların avroya məzənnə dəyişən zaman ABŞ pulu avropalıların puluna nisbətən buna daha az reaksiya verir. Buna görə də, FED-in son qərarı dolların manata təzyiqini azaltmaqla yanaşı gələcəkdə dünya bazarında avronun möhkəmlənəcəyi halda manatın da dollara nisbətən güclənməsinə gətirib çıxaracaq. Beləliklə, ABŞ "möhkəm dollar" mərhələsinə qədəm qoymadı. Qlobal valyuta bazarının dərhal reaksiya verdiyi bu qərara manat da yerli bazarda dolları "cüzi sıxışdırmaqla" münasibət göstərdi".

□ Rəya

Ölkə bankları böhranda

Ekspertlər ilin sonuna qədər 20-yə yaxın bankın bağlanacağını proqnozlaşdırırlar...

Ölkədə fəaliyyət göstərən kommersiya banklarının bəzisinin fəaliyyətində problemlər yaranıb. Əsas problemlərdən biri kimi isə maliyyə çatışmazlığı göstərilir. İstehlak kreditlərinin həcmi getdikcə azalması, əhəlinin əmanət yerləşdirməyə maraq göstərməməsi isə vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirir. Bu səbəbdən də bankların bəzisi xidmət şəbəkəsini mümkün qədər kiçiltmək və ixtisarlara aparmaq məcburiyyətindədir.

Xidmət şəbəkəsini yenidən kompleksləşdirməyə qərar vermiş banklardan biri də "Bank Respublika"dır. Məlumatlı mənbə iddia edir ki, dəyişikliklərə artıq başlanılıb və bu proses hələ ki qərb bölgəsini əhatə edir. Məlumatla görə, "Bank Respublika"nın Goranboy şöbəsi artıq fəaliyyətini dayandırıb. Bu filialın əhatə etdiyi dairənin Gəncə filialına verildiyini deyən mənbə, ha-

zırda təhvil-təslim işlərinin aparıldığını da bildirib: "Orada heç bir əməliyyat aparılmır. Filialı Gəncəyə birləşdirirlər. İşçi heyətinin taleyi barədə isə heç bir məlumat yoxdur".

"Azərfaks"ın əməkdaşı məsələ ilə bağlı "Bank Respublika"nın baş ofisi ilə əlaqə saxlayıb. **Bankın ictimaiyyətə əlaqələr üzrə məsul şəxsi Ramil Bayramov** Goranboy filialının hazırda öz işini davam etdirdiyini deyib.

Lakin bankın Goranboy filialının müdiri Toğrul Sadıqov məlumatı təsdiqləyib. O, saytın əməkdaşı ilə söhbətində Goranboy filialının Gəncə filialına birləşdirildiyini deyib. T.Sadıqov işçi heyəti ilə bağlı hansı qərar verildiyinə dair sualı da cavabsız qoymayıb. Onun sözlərinə görə, filialların birləşdirildiyi barədə işçilərə məlumat verilib: "Çalışacağı ki, onları digər filiallarda işlə təmin edək".

Ekspert Samir Əliyev isə məsələ ilə bağlı bildirib ki, bəzi bankların belə bir addıma gedəcəkləri əvvəldən məlum idi: "Gözləntilərimiz özünü doğruldur. Sentyabr-oktyabr aylarında bank sektorunda ixtisarı proqnozlaşdırılmışdıq. Yəqin ki, bu, bağlanacaq sonuncu filial olmayacaq. Digər banklarda da filialların bağlanmasını və ya ixtisarlara müşahidə edəcəyik. "Bank Respublika" proseslərə həmişə çevik reaksiya verən bankdır. Bank sektorunda baş verəcək narahatlıqları bu bankın davranışından müşahidə etmək olar. Əgər onlar filial birləşməsinə gediblərse, deməli, digər banklarda vəziyyət daha pisdır və onlar da prosesə qoşulacaq".

Qeyd edək ki, ekspertlər ilin sonunadək bir sıra bankların bağlanacağını proqnozlaşdırırlar. Bildirilir ki, ilin sonuna qədər 15-20 bank bağlana bilər. Ekspertlərin fikrincə, devalvasiyanın zərər vurduğu əsas sahə bank sektorudur. Bu səbəbdən bankların maliyyə vəziyyəti pisləşib. İxtisarlara, filialların bağlanması istisna edilmir. Bunun qarşısını neftin bahalaşması ala bilər.

□ Rəya

Azərbaycan hakimiyyəti oliqarxiyanın proseslərə təsirini zəiflətməyə çalışır. Son illərdə bir sıra oliqarx-nazirlərin səlahiyyətlərinin əllərindən alınması, "ASAN" xidmətin yaradılması müşahidəçilər oliqarxiyanın zəiflədilməsi prosesi kimi yozurlar. Xüsusən də son aylarda ölkə başçısının birbaşa iri məmurları hədəfə alan çıxışları göstərir ki, hakimiyyət qarşısındakı dövrə iri məmur oliqarxiyası sistemindən imtina edəcək.

Bu versiyayı gücləndirən daha bir məqam isə deputat-məmurların mandat və ya vəzifə arasında seçimə məcbur edilməsidir. Maraqlıdır ki, bu il seçkilərdə bir sıra nazir övladlarının namizədliyi irəli sürülməyəcək. Hətta məlumata görə, bəzi nazir-oliqarxların belə təşəbbüsü olsa da, siyasi rəhbərlikdən "yox" cavabı alıblar. Həmçinin eyni cavab oliqarx məmurların deputatlığa namizədlərinə də verilib. Hakimiyyət oliqarxların parlamentdə deputatlarının olmasına bu dəfə icazə verməmək, parlamenti daha çox bir mərkəzə bağlı etmək niyyətindədir.

Siyasi şərhçi Azər Rəşidoğlu deyir ki, Azərbaycanda müəyyən siyasi layihələrdə məhz oliqarxiyanın adı keçdiyi üçün hakimiyyət artıq oliqarxiyaya qarşı ehtiyatlı davranır: "Azərbaycanda hazırda situasiya o dərəcədə qeyri-müəyyəndir ki, siyasi elita təhlükənin haradan gələcəyini hesablamaqda çətinlik çəkir. Siyasi kateqlizmlər təhlükəsi hər an gözləniləndir. Onu da nəzərə alsaq ki, kateqlizmlər öz də birdən-birə baş

Hakimiyyət oliqarxiyanın siyasətə təsirini azaltmağa çalışır

Azər Rəşidoğlu: "Azərbaycanda biznes və onun sahibləri ya nəzarət altındadırlar, ya da ki, elə iqtidarın tərkib hissəsidirlər"

vermir, vəziyyətin heç də proqnozlaşdırıla bilməyəcəyini deyə bilərik. Daha bir önəmli fakta diqqət yetirək. Qərb anlayır ki, Azərbaycanda oliqarxlar müxalifətin tərəfinə keçməyə bu ölkədə dəyişikliklər barədə düşüncələr reallaşa bilməyəcək".

Post-sovet respublikalarında inqilabların əsas təkanverici qüvvəsinin oliqarxiya olduğunu xatırladan ekspertin fikrincə, Qərb oliqarxiyanı siyasi proseslərə qatmağa çalışır: "Ukraynadakı son proseslər milyonlarla maliyyə hesabına gerçəkləşdirilə bildi.

Böyük proseslər üçün maliyyə əsas şərtidir. Məhz oliqarxları müxalifətə keçməyə sövq edəndən sonra Qərb Ukrayna müxalifətini silahlandırmaq, milli qvardiya yaratmaq, klassik inqilaba hazırlaşmaq barədə bəyanatlar verməyə sövq etdi. Bu gün hiss olunur ki, Qərb Azərbaycandakı bir çox siyasi qüvvələri siyasi həyatdan silmək, onların yerinə oliqarx və gəncləri gətirmək istəyir. Klassik müxalifət bu proseslərdə yuxarıda adı çəkilən təbəqə ilə əməkdaşlıqla özünü qoruya bilər. Ukraynadakı son proseslərin öyrətdiyi dərslərdən biri də məhz budur. Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, hakim elitanın iqtisadiyyatı tam nəzarətə götürməsi insanların kəskin etirazına səbəb olur, pulların bölünməsinə digər qruplar kənarda saxlanılır. Ən müxtəlif qrupların maraqları

nın get-gedə sıradan çıxarılması savaqların miqyasını böyüdüür".

Bu təhlükəni hakimiyyətin də hiss etdiyini qeyd edən ekspertin fikrincə, indi oliqarxiya Azərbaycan hakimiyyəti üçün də riskə çevrilib: "Prosesləri iqtidar ideoloqları da təhlil edirlər və odur ki, oliqarxiyanı sıradan çıxartmağa çalışırlar. Oliqarxiyanın siyasi hakimiyyətə gəlişi də cəmiyyətə yaxşı perspektiv vəd etmir. Oliqarxların əsas ideyası pul qazanmaqdır. Əgər oliqarx siyasi hakimiyyətə can atırsa, demək hakimiyyət rıçaqlarından faydalanmaqla daha çox maliyyə əldə etmək, yeni bazarlar qazanmaq və biznes imperiyalarının sərhədlərini genişləndirmək haqqında düşünür. Bu, praktikada dəfələrlə təsdiq olunmuş məsələdir. 2006-cı ildən başlayaraq oli-

qarxiyanın Azərbaycanın siyasi sistemində sürətli inteqrasiyası da bunu bir daha sübut edir. 2006-cı ildə bir neçə oliqarx nazir postuna təyin edildi və bununla da nazir-oliqarxların əhatə dairəsi genişləndirildi. Nəticədə korrupsiya və rüşvətin həcmi, miqyası müqayisə olunmaz dərəcədə artdı, qiymətlər dəfələrlə bahalaşdı, bürokratik aparat daha da möhkəmləndi".

Azər Rəşidoğlu deyir ki, inkişaf etmiş ölkələrdə oliqarxiyanı imkan daxilində siyasi hakimiyyətdən uzaq saxlamağa çalışırlar. Lakin ekspertin fikrincə, hələlik Azərbaycan hakimiyyəti oliqarxiyanı nəzarət altında tutub: "Ən azı oliqarxiyanın siyasi qərarlara birbaşa təsir etməsinə imkan vermirlər. Oliqarxlar hakimiyyətə xeyriyyəçilik etmək üçün yox, pul qazanmaq və biznesini böyütməyə gəlir. Lakin Azərbaycanda biznes və bu biznesin sahibləri ya nəzarət altındadırlar, ya da ki, elə iqtidarın tərkib hissəsidirlər. Cızığın-dan çıxan oliqarx dərhal maliyyə rıçaqlarından məhrum edilir. Son günlər müşahidə etdiyimiz proseslər də bunu deməyə əsas verir. Nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun mövqelərinin zəiflədilməsi də deyilənlərə sübutdur".

□ **Kənan Rövşənoğlu**

Bankların növbəti fırlıdığı - faiz dərəcələri...

Əkrəm Həsənov: "Bu, tamamilə yolverilməz haldır və müştərilər həmin təkliflə razılaşmamalıdır"

"Məlum olduğu kimi, son vaxtlar bəzi banklar müştərilərin dollar kreditlərini manata çevirməyə başlayıblar. Lakin təəssüf ki, bu düzgün addımı əvəzsiz etmirlər. Əvəzində kredit üzrə faiz dərəcəsinə artırır, yaxud müştəridən komissiyon haqq tuturlar. Bu, tamamilə yolverilməz haldır və müştərilər bankların bu təklifinə razılaşmamalıdır",- deyərək, qeyd edib.

Ekspertin sözlərinə görə, bankların bu addımı "Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə" Prezidentin 22 dekabr 2014-cü il tarixli Fərmanının 11-ci bəndinə ziddir. "Orada deyilir: "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı kommersiya banklarının kreditləri üzrə faiz dərəcələrinin aşağı salınması, həmin dərəcələrlə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının uçot dərəcəsi arasında fərqin azaldılması istiqamətində əməli tədbirlər görsün və görülməmiş işlər barədə altı aydan bir Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin". Yəni prezident Mərkəzi Banka tapşırıb ki, faiz dərəcələrinin aşağı salınmasını təmin etsin. Banklar faiz dərəcələrini azaltmaq əvəzinə niyə artırır-lar? Mərkəzi Bank niyə buna

"Kreditin valyutası dəyişəndə, faiz dərəcəsinin artırılması yolverilməzdir". Hüquqşünas Əkrəm Həsənov bankların növbəti fırlıdığı barədə danışarkən belə deyib.

göz yumur və ölkə başçısının tapşırığının icrasını təmin etmir?".

Ə.Həsənov həmçinin bildirib ki, bankların bu əməli "Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 439.1, 439.2 və 439.7-ci maddələrinin Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxla-

nılması və həmin maddələrin bəzi müddələrinin şərh edilməsinə dair" Konstitusiyaya Məhkəməsinin 14 may 2015-ci il tarixli Qərarınının 6-cı bəndinə ziddir: "Orada deyilir: "Əhəlinin maraqlarını nəzərə alaraq, xarici valyutada verilmiş kreditlər üzrə kredit müddətinin uzadılması, faiz dərəcələrinin aşağı

salınması və digər güzəştli şərtlərin tətbiqi üzrə tədbirlərin bankların maliyyə imkanlarından asılı olaraq həyata keçirilməsi məqsədmüvafiq hesab edilsin". Başqa sözlə, məhkəmə banklara dollar kreditləri üzrə faiz dərəcələrini aşağı salmaq göstərişini verib. Banklar niyə ölkənin ən yüksək məhkəmə instansiyasının qərarını icra etmir? Qeyd edilənlərə əsasən müştərilər kreditin valyutasının dəyişdirilməsi zamanı banka hər hansı əlavə ödənişin edilməsinə razılaşmamalı, əksinə faiz dərəcəsinin daha da aşağı salınmasını tələb etməlidirlər. Valyutanın dəyişməsi bankların lütfü deyil, müştərinin haqqıdır.

Belə ki, Mülki Məcəllənin 422-ci maddəsinə əsasən tərəflərin müqavilə bağlayarkən əsas götürdükleri şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi onun dəyişdirilməsinə və ya ləğv edilməsinə əsas verir. Şəraitin dəyişməsi o halda əhəmiyyətli sayılır ki, əgər tərəflər bu dəyişməni ağılabatan şəkildə əvvəlcədən görə bilsəydilər, müqaviləni əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən şərtlərlə bağlayar və ya ümumiyyətlə, bağlamazdılar. Tərəflərin müqavilənin əsasında durmuş təsəvvürlərinin yanlış çıxması şəraitin dəyişməsinə bərabər tutulur. Təbii ki, manatın kəskin devalvasiyası şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsidir".

□ **Röya**

Fazil Mustafadan "Həccdə naib olayı"na reaksiya

"Dində belə bir qayda olduğunu bilmirəm"

Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədliyindən imtina etdiyi deyilən deputat Qalib Salahzadə Həcc ziyarətindən tez qayıtmasının səbəblərini açıqlayıb. Q.Salahzadə bildirib ki, Həcc ziyarətini yarımçıq qoymayıb. Dini ayinləri davam etmək üçün, yerinə naib qoyub: "Həcc ziyarətini yarımçıq qoymamışam. Ziyarətin əsas əməllərini yerinə yetirmişəm. Özümə orda naib tutmuşam". ("qafqazinfo").

Bəs dində bu necədir? Həcc ziyarətini yarımçıq qoyub gələrkən naibin davam etməsi məqbuldurmu?

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a Həcc ziyarətində olmuş, siyasi fikirləri ilə yanaşı, dini açıqlamaları ilə də tanınan **deputat Fazil Mustafa** açıqlama verib. O bildirib ki, belə bir halın şahidi olmayıb: Dinin qaydaları var. Orada heç bir artıq-əskiklik yoxdur. O qaydalara uyğun olanı qəbul etmək olar. Dində belə bir qayda olduğunu bilmirəm. Naiblər, məsələ orada şikəstlər olur ki, onları aparıb-gətirirlər. Ancaq Həcc ziyarətində bu cür naib tutulmasına hələ rast gəlməmişəm".

Qeyd edək ki, YAP-ın bu həftə açıqladığı siyahıda Qalib Salahzadənin namizədliyi irəli sürülməyib. Onun hazırda deputat olduğu 27 sayılı Sabunçu ikinci dairəsindən Cəbrayıl-va Dilərə Məmmədəğa qızının namizədliyi irəli sürülüb.

□ **Əli RAİS**

Ankaranı çalxalayan bir neçə milyardlıq devirim projesi

Türkiyədə növbəti böyük siyasi təlatümlərin yaşanacağına dair məlumatlar var. Hətta bu təlatümlərin hakimiyyət çevrilişi ssenarisinə qədər inkişaf edə biləcəyi deyilir. İddialara görə, son iki ayda qardaş ölkəyə 10 milyard dollara yaxın vəsait daxil olub. Türkiyə xüsusi xidmət orqanları həmin məbləğin haradan gəldiyini, hansı sektorlara daxil olduğunu öyrənə bilib.

Lakin vəsaitin bəlli bir hissəsi ətrafında müəmmalari çözmək mümkün olmayıb. Bu məbləğin 2.5 milyard dollar olduğu deyilir.

Hazırda PKK ilə müharibə aparən və təkrar seçkilərə hazırlaşan Türkiyə hökumətinin bu məbləğin mənbəyi ilə bağlı ciddi narahatlıq yaşadığı deyilir. Narahatlıq onunla bağlıdır ki, müəyyən qüvvələr 2 milyard yarım dolları gizli şəkildə ölkəyə axıda bilib, bunun ardı da gələ bilər. Və ölkədə siyasi katəklizm baş verər, kaos yaşanar, savaşa çıxar.

Ancaq hazırda axtarıqlara baxmayaraq xüsusi xidmət orqanları bu pulun kimə çatdırıldığını və harda olduğunu öyrənə bilmir. Bu səbəbdən də hökumət qurumları bu nəhəng məbləğin axtarıqlarını davam etdirir, eləcə də hakimiyyətə qarşı çıxışların hazırlanmasında şübhəli bilinən qruplar və təşkilatların üzərində nəzarət artırılıb.

Türkiyə xüsusi xidmət orqanlarında olan məlumat görə, ölkədə inqilab etmək üçün yeni ssenari hazırlanıb. "İkinci Gəzi" hadisələri şəkildə ola-

Türkiyədə gizli inqilab planı - şok iddialar

Son iki ayda Türkiyə Cümhuriyyəti ərazisinə xaricdən daxil olan 10 milyardlıq vəsaitin dördü biri tapılmır; qardaş ölkə xüsusi xidmət orqanları ölkəyə gizli şəkildə keçirilmiş 2,5 milyard dolları axtarır; PKK-nın terrora başlaması ilə bu vəsaitin ölkəyə girməsi tarixi üst-üstə düşür...

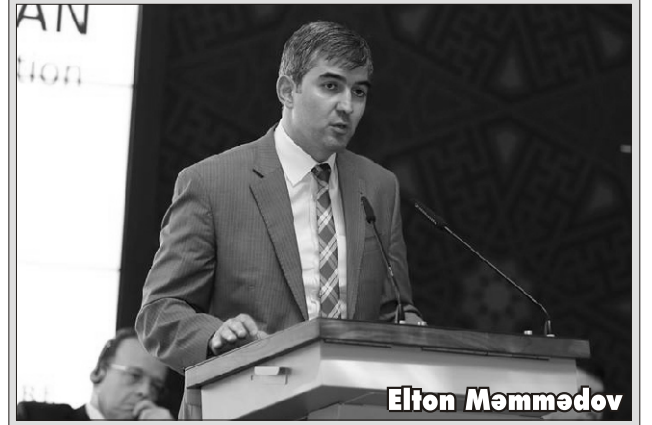
caq hadisələr ölkədə AKP hakimiyyətinin devrilməsi ilə yekunlaşmalıdır. Bu prosesin konkret olaraq hansı siyasi partiya və ya təşkilat tərəfindən həyata keçiriləcəyi dəqiq bilinmir. Ehtimal olunur ki, bir sıra QHT-lər vasitəsi ilə kütləvi etirazlar və hökumətə qarşı çıxışlar başlayacaq. Bu prosesin

təşkilatçısının konkret hansı xarici təşkilat olması, sifarişçilərin kimliyi haqda məlumat verilmir.

Hazırkı hökuməti daha çox narahat edən Türkiyəyə keçirilən gizli 2,5 milyard dollardır. Hüquq-mühafizə orqanları ehtimal edilən çevrilişin məhz bu vəsaitlə icra olu-

nacağını düşünür. Bu səbəbdən də hazırda gizli şəkildə həmin pul və onu saxlayan şəxslər axtarılır.

İnqilab olduqca bahalı siyasi projesidir. Onun hər hansı ölkədə baş tutması üçün milyardlar xərclənir. Düzdür, sonra inqilaba yatırılan milyonlar, milyardlar çevrilişləri idarə edən böyük dövlətlər tərəfindən artıqlaması ilə çıxarılır. Məsələn, savaşa olan ölkələrə silah satılır, dağılan, xaosa girən, vıran qalan dövlətlərin maddi sərvətlərinə əl qoyulur. Necə ki, İraqda, Əfqanıstanda, Yaxın Şərqi başqa ölkələrində belə oldu. İndi də Türkiyədə proseslər qızışıb. Az qala hər gün PKK qardaş ölkədə terror törədir. Görünən odur ki, beynəlxalq

Elton Məmmədov

Harvard məzunu Elton Məmmədovun yerinə namizəd oldu

Nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun qardaşı, millət vəkili Elton Məmmədovun deputat seçildiyi 91 sayılı Ucar seçki dairəsindən namizədliyini irəli sürmüş Vüsal Hüseynov barədə məlumatlar dərc etmişdik.

Bildirmişdik ki, Vüsal Hüseynov Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Hüquq mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin böyük məsləhətçisidir. O, eyni zamanda Prezident Administrasiyasının tərkibində fəaliyyət göstərən Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının katibidir.

"Qafqazinfo" isə Vüsal Hüseynovla bağlı maraqlı məlumat edib. Məlum olub ki, YAP-ın gənc namizədi Harvard universitetinin məzunudur. O, eyni zamanda BDU-nun Hüquq Fakültəsini bitirib.

Qeyd edək ki, Vüsal Hüseynov Avropa Şurasının Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Aparan Dövlətlər Qrupu (GRECO) təşkilatında Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəridir.

Bu arada məlumat üçün bildirik ki, hazırda sözügedən dairədən deputat Nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun qardaşı Elton Məmmədovdur. E.Məmmədov isə seçkilərə namizədliyini irəli sürməyib.

Xatırladaq ki, 2013-cü ilin fevral-mart aylarında Azərbaycanda facebook inqilabının olacağı haqda məlumatlar dolaşmağa başlamışdı. Bu inqilabı ABŞ Milli Demokratiya İnstitutunun Bakı ofisinin rəhbəri Aleks Qriqoryevsin edəcəyi deyilirdi. Bildirildi ki, Amerika ölkəmizə A.Qriqoryevs vasitəsilə 2 milyon dollar vəsait soxub. Guya bu pullarla gəncləri təşkilatlandırılıb onların vasitəsilə Azərbaycanda inqilab etmək planlaşdırılıb.

Həmin ərəfədə cəmi 2 milyon dollar vəsaitə görə Azərbaycan iqtidarı çox ciddi narahatlıq keçirdi. Bu məlumatdan sonra hüquq-mühafizə orqanları gənclər sektorunda kütləvi həbslər apardı.

□ **Beynəlxalq şöbə**

Rusiya bayrağı ilə Avropaya etiraz edən təşkilat sədri danışdı

İsmayıl Ağayev: "Biz Rusiyapərəst qüvvə deyilik"

Ötən həftə Beynəlxalq Diaspor Mərkəzi Avropa Parlamentinin Azərbaycanın bağlı qəbul etdiyi qətnaməyə etiraz olaraq Bakıda piket keçirib. Piketdə Rusiya bayrağının dalğalanması, eləcə də yəhudi əsilli doktor Aleksander Şapiro-Sülmanın çıxış etməsi mediada və sosial şəbəkədə müzakirə predmeti olub. Beynəlxalq Diaspor Mərkəzinin rəhbəri İsmayıl Ağayev aksiya ilə bağlı "Yeni Müsavat"-ın suallarını cavablandırılıb.

- Beynəlxalq Diaspor Mərkəzi Azərbaycanın dünyanı 20-yə yaxın ölkəsində nümayəndəliyi var. O sıradan Türkiyədə, Rusiyada, İsraildə, Yaxın Şərqdə, Şərqi Avropa dövlətlərində. Bir neçə gün öncə xaricdəki nümayəndəliklərimizin təmsilçilərini Azərbaycana dəvət etmişdik. PKK terrorunun güclənməsi ilə bağlı Türkiyəyə dəstək, eyni zamanda Qafqaz İslam Ordusunun Bakını erməni-bolşevik birləşmələrindən azad etməsinin növbəti ildönümü ilə bağlı aksiyalara hazırlaşırıq. Belə bir vaxtda Avropa Parlamenti Azərbaycanla bağlı qətnamə qəbul etdi. Düşündük ki, bu məsələyə də münasibətimizi bildirməliyik. BDM üzvləri piketə fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin bayraqları ilə çıxmışdı. Biz rusiyapərəst qüvvə deyilik.

- **Piketdə Rusiya bayrağını qaldırmağınza Rusiyadan reaksiyalar oldumu?**

- Yox. Heç bir reaksiya olmayıb. Ümumiyyətlə mən bu məsələnin şişirdilməsini düzgün hesab etmirəm. Biz orada Rusiyanın mövqeyini ifadə etmirdik ki. Bizim təşkilatın əsas vəzifəsi deportasiya qurbanı olan Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımıza dəstək olmaq, Azərbaycanın ərazi işğalı ilə bağlı beynəlxalq aləmdə təbliğat aparmaqdır. Biz hər zaman Qarabağ problemini Rusiyanın yaratdığını, Ermənistanın arxasında Kremlin dayandığını demişik. Xocalı faciəsində, 1 milyon in-

sanın yurd-yuvasından didərgin düşməsində Rusiyanın günahkar olduğunu açıq söyləmişik. Bunlar faktlardır və bizim mövqeyimiz dəyişməzdir. Bizim piketdə Rusiyanın bayrağının olması insanlarda çaşqınlıq yaratmamalıdır. Bizim baxışlarımız dəyişməzdir. Həmin piketdən bir neçə gün öncə PKK əleyhinə yürüş keçirdik. Həmin aksiyada da müxtəlif ölkələrin bayraqları vardı. Aksiyaya yəhudi iş adamı, bizim köhnə dostumuz Aleksander Şapiro-Sülman da qatılmışdı, çıxış elədi, Türkiyənin Bakı böyükəlcisi ilə görüşdü. Terrora qarşı bütün insanlıq birləşməlidir. Bizi Rusiyanın maraqlarının qoruyucusu kimi təqdim etmək istəyənlərin nəzərinə çatdırım ki, mənim Rusiyaya və İrana giriş qadağam var.

- **Səbəbi nədir?**

- Çıxışlarımda Rusiyanın Ermənistanı dəstəklədiyini deməyim, Dağlıq Qarabağ həqiqətlərini dünyaya çatdırmağım.

Beynəlxalq Diaspor Mərkəzi həm Bakıda, həm də Avropa paytaxtlarında Rusiya səfirliyinin qarşısında dəfələrlə piketlər keçirib. Bütün bunlara görə də mənim Rusiyaya girişimə icazə verilmir.

- **Bəs, nə əcəb Rusiyada təşkilatınızın fəaliyyətinə icazə verilir?**

- Biz Rusiyanın daxili işlərinə qarışmırıq. Ancaq Azərbaycanla bağlı həqiqətləri dilə gətiririk. Bu da Rusiya hakimiyyətində təmsil olunan bəzi şəxslərin ürəyincə deyil.

- **Rusiyaya, İrana buraxılmamağınız sizin biznes fəaliyyətinizlə bağlı deyil?**

- Mən böyük iş adamı deyiləm. Nə Rusiyada, nə də İranda biznesim var.

- **Siz bayaq Aleksander Şapiro-Sülmanın adını çəkdiyiniz. Bu şəxsin piketdə görünməyi, Avropanı, Qərbi tənqid etməyi də birmənalı qarşılanmadı.**

- Aleksander Şapiro-Sülman bizim yaxın dostumuzdu. 10 ildən artıqdır bizim yaxın münasibətlərimiz var. O bizim təşkilatın Yaxın Şərqi nümayəndəliyinin rəhbəridir. Onun ciddi bağlarının olduğu İsrail Qərb dünyasının bir parçası olmasın baxmayaraq Aleksander Şapiro Azərbaycanın yarındadır. O, PKK terroruna qarşı da birmənalı mövqeyinin dəfələrlə bildirib. Belə bir şəxs Azərbaycanın siyasətini dəstəkləməsinə ancaq sevinmək lazımdır. O şəxs Azərbaycanın dostudur, Azərbaycanı sevmən insandır.

İsmayıl Ağayev

"Hafiz Hacıyevin ayrı, bizim ayrı yerimiz var"

- **Parlament seçkisinə gedəcəksinizmi?**

- Artıq təşəbbüs qrupu yaradılıb, namizədliyimi irəli sürülüb və biz imza vərəqələrini almışıq.

- **Hansı dairədən iddialınız?**

- 60 sayılı Salyan-Neftçala Seçki Dairəsindən. Həmin bölgədə ötən əsrdə bir neçə dəfə Qərbi Azərbaycandan deportasiya olunan insanlar, xeyli qohum-qardaşım yaşayır. Mənim valideynlərim də orda yaşayıb. Xeyirdə-şərdə görüşəndə mənə dəstək olacaqlarını deyiblər, mən də düşündüm ki, ən uyğunu elə bu daıradır.

- **Sizin bu seçkidə müxalifətə üz-üzə qoyulacağınız haqqında da danışılır. Belə demək mümkünsə, hakimiyyət sizdən istifadə etməklə "Hafiz**

Hacıyev-2" projesini həyata keçirmək istəyir. Bu iddialara cavabınız nədir?

- Mən heç bir insanın şəxsiyyəti haqqında fikir söyləmə istəmirəm. Hafiz Hacıyevin də cəmiyyətdə öz yeri var. Bizim də öz mövqeyimiz var. Biz Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşən, vuruşan, canını fəda edən insanlardan biriyik. Biz Çanaqqala şəhidlərinə abidə qoymuş insanlardan biriyik. Biz ictimai təşkilat olaraq fəaliyyət göstəririk. Bizim nə partiyallığımız var, nə də hansısa partiya qarşı yönəlmişik. Biz yeri gələndə torpaq uğrunda vuruşan insanıq. Bizi daha yaxşı yerlərdə görmək olar.

□ **Aygün MURADXANLI**

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Rusiya beynəlxalq sanksiyalar altında sıxılma da, Ukrayna və Cənubi Qafqazdan tutmuş, Yaxın Şərq və Suriyaya kimi fəal diplomatiya yürütməkdə davam edir. Rəsmi Moskva həm postsovet məkanında özünün yaradığı münaqişələri hələ ki, uğurla idarə edə bilir, həm də Yaxın Şərq kimi böyük bir böhranlı bölgədə siyasi varlığını nümayiş etdirməkdən ötrü yeni ssenarilər qurur, hətta ABŞ maraqlarını ciddiyyə almadan hərbi müdaxilələrə qərar verir.

Son addımlar sözsüz ki, ən əvvəl Kremlin özünü global güc və vazkeçilməz beynəlxalq oyunçu kimi yenidən təsdiqləməyə, sanksiyaların ona təsirsiz olduğunu əyani göstərməyə hesablanıb. Rusiyanın özünü global oyunçu qismində apardığı regionlardan biri isə Qarabağ ixtilafının yer aldığı Güney Qafqazdır. Axır vaxtlar virtual da olsa, Moskvanın bu məsələdə ciddi siyasi-diplomatik fəallığı sezilməkdədir - nə bərədə ki, artıq amerikalı analitiklər də danışmağa başlayıblar. Hətta Bakı ilə Moskva arasında Qarabağa dair ilkin anlaşmanın olması iddiaları var.

Mümkündür ki, belə qənaətlərə Bakı ilə Qərb arasında axır vaxtlar yaranmış soyuqluq da yol açıb. Yeni ehtimal edilir ki, Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlərin dərinləşməsi üçün indi qat-qat yaxşı zəmin var. Demək, Qarabağ konfliktinin həllini irəli aparmağa zəmin də əvvəlkindən yaxşı olmalıdır. Bəzi Rusiya rəsmilərinin son açıqlamaları isə bu istiqamətdə əlavə optimist düşüncələrə əsas yaradır.

*****

"Azərbaycan bizim tək cəsi siyasi sahədə deyil, iqtisadi və digər sahələrdə də tərəfdaşımızdır. İki ölkə arasında ən yüksək səviyyədə siyasi dialoq mövcuddur. Siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə əlaqələrimiz inkişaf edir. Ümid edirik ki, əlaqələrin hazırkı səviyyəsi qorunub saxlanılacaq və inkişaf etdiriləcək".

Bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova dünənki brifinqdə bildirib. O, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması məsələsinə toxunarkən deyib: "Bəlidir ki, Rusiya bu münaqişənin nizamlanması prosesinə aktiv şəkildə qoşulub. Biz sülh prosesinin məsul iştirakçısıyıq. Ona görə də hər şeyi edəcəyik ki, Qarabağ münaqişəsi dünyünün açılmasını tezləşdirək".

Ancaq belədimi? Moskva keçəkdəmi əlindən gələni edir ki, bu üzücü münaqişə

nəhayət, çözülsün? Əfsus ki, sualın birmənalı təsdiqi cavabı yoxdur.

*****

Məsələn, Rusiya İslam Komitəsinin sədri, politoloq Heydər Camal fərqli düşünür. Onun sözlərinə görə, Rusiya ilk növbədə Azərbaycanı yənidən Avrasiya İqtisadi Birliyinə cəlb etmək istəyir: "Ancaq Azərbaycan nəzərə alınmalıdır ki, o, Rusiya ilə yaxınlaşmaqla öz problemlərini həll etməmək bir yana, üstəlik, Rusiyanın problemlərini bölüşmək riskinə gedir".

Ekspertə görə, Qarabağ məsələsində Qərblə Rusiya arasında seçim də yanlışdır, çünki: "Qərb Bakıya Dağlıq Qarabağ məsələsində beynəlxalq hüququn təsbit olunmasına kömək göstərmədiyi kimi, Rusiya da öz erməni mütəfiqindən heç vaxt imtina etməyəcək və Azərbaycana kömək göstərməyəcək".

Heydər Camalın Qarabağ müharibəsində ABŞ və Rusiyanın özünü necə aparacağı ilə bağlı suala verdiyi cavab da çox maraqlıdır: "Onların özünü necə aparacağı Ukrayna nümunəsindən görünür. Qərb özünü elə göstərir ki, Ukraynanı dəstəkləyir və Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq edir. Bu - Rusiyanın vəziyyətini pisləşdirir, ancaq Ukraynaya az kömək edir. Qarabağda müharibə başlasa, Rusiya Ermənistanın tərəfini tutacaq, Qərb isə özünü elə aparacaq ki, guya Bakının yanında".

Belə çıxır ki, Rusiyanın fəallaşan Qarabağ diplomatiyası problemin ədalətli həllindən daha çox, özünün regional maraqlarını ödəməyə hesablanıb.

*****

Müharibədən söz düşmüşkən, Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədov deyir ki, bir qrup əcnəbi ekspert, o cümlədən Hamburg universitetinin professoru Otto Lyuxterxandt Azərbaycanın müharibəyə başlayacağını pik dövrün arxada qaldığını proqnozlaşdırır: "Onların fikrincə, "Azərbaycan resurs dövləti

Qarabağ

Türkiyə erkən seçkilərə getdi. Belə vəziyyətdə Azərbaycanın müharibəyə başlaması Türkiyənin daxilində əlavə gərginlik mənbəyi yaradardı; üçüncü səbəb isə BMT Təhlükəsizlik Şurasının (TŞ) fəaliyyəti ilə bağlıdır. Hər il yayda BMT TŞ ən azı 2 ay "dincəldi". Bu il TŞ Ukrayna, Suriya, İran və s. məsələlərlə əlaqədar demək olar ki, daim fəaliyyətdə olub".

Politoloqa görə, Azərbaycan müharibə variantından əl çəkməyib, sadəcə, öz metodologiyasına uyğun şəkildə hərbi potensialını genişləndirir, inkişaf etdirir.

Rusiya həqiqətənmi Qarabağ dünyünü açmaq istəyir?

Siyasilərin və ekspertlərin məsələyə baxışları fərqlidir; Moskvada yaşayan azərbaycanlı politoloq Kremlə bel bağlamağı yanlış sayır; Bakı isə müharibə variantı üçün ən məqbul zamanı gözləyir, çünki...

dir, dünya bazarında neftin qiyməti aşağı düşən kimi Azərbaycanın imkanı zəifləyir. Ermənistan isə dinamik iqtisadi inkişaf modeli seçməli olan dövlətdir. Ermənistanda sabitlik var. Ona görə Ermənistan Azərbaycandan üstündür" ("Trend").

Politoloqa görə, bu cür fikirləri erməni səsləndirəndə bunu erməni psixologiyasının və ya xəstə erməni təxəyyülünün məhsulu kimi başa düşmək olar, xarici ekspertlər belə şərhlər verəndə isə onların erməni olmadığını inanmaq mümkün deyil: "Çünki Azərbaycanla Ermənistanın hətta indiki start vəziyyətini götürsək belə, biz xeyli üstünük. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin təbircə nefti, qazı unudaq. Bu gün Azərbaycanın 50 milyard dollarlıq qızıl valyuta ehtiyatı var. Azərbaycan beynəlxalq iqtisadi layihələrin reallaşdığı məkandır. İranla "Altiqlıq" arasında imzalanmış müqavilə İranı regional və beynəlxalq miqyasda iri layihələr reallaşdırmağa sövq edir. Yayılan bütün məlumatlarda İranın Azərbaycanla iqtisadi əməkdaşlığa böyük önəm verdiyi aşkar görünür. İranın öz qazını Avropa bazarına çıxarmaq üçün hazır infrastrukturunu yoxdur. İran birdən-birə ildə 50-60 milyard kub metr qaz hasil edib,

bunu Avropaya sata bilməz. İran işə tədricən başlamalıdır. Bu məsələdə İran üçün ən sərfəli infrastruktur məhz Azərbaycandır".

Əhmədovlu qeyd edib ki, beynəlxalq enerji layihələrinin reallaşması xeyli infrastruktur layihələrə təkən verib, bundan sonra da verəcək: "Dağlıq Qarabağın işğaldan azad edilməsi Azərbaycanın iqtisadi həyatında real inqilab yarada bilər. 10 il ərzində təxminən 300 milyard dollarlıq bərpə xarakterli layihələr reallaşdırıla bilər. Azərbaycan üçün bu böyük rəqəmdir. Azərbaycan hətta indiki start vəziyyətində belə perspektivlərə malikdir. İqtisadi, siyasi fəal vətəndaşlar Ermənistanı tərk edirlər. Hətta bu fonda mitinqlər və həbslər var. Ciddi ekspert Ermənistanda sabitliyə istinad edə bilməz. Ermənistanın xarici borcu ÜDM-in 50%-ini ötürüb keçib. Hətta Rusiyada maliyyə böhranının ardıcıl davam etməsi də erməni iş adamlarının pulunu Ermənistanə gətirməyə şərait yaratmayıb".

Mərkəz rəhbəri sonra vurğulayıb ki, İran kimi iri dövlətlər Ermənistan ərazisində iri layihələr reallaşdırma bilməzlər. Çünki Ermənistan müstəqil deyil: "İranın bir çox layihələri Ermənistan ərazisindən başqa bir dövlətin dik-təsilə əlindən alınır, qarşıda

layihələri də analoji tale gözləyə bilər".

Politoloq hesab edir ki, Azərbaycanın müharibəyə başlama bilməyəcəyi ilə bağlı proqnoz verənlərin böyük əksəriyyəti Türkiyənin daxili vəziyyətinə söykənirlər: "Guya Türkiyə Azərbaycanın əsas donor dövlətidir, Türkiyə zəifləyibse, Azərbaycanın resursları məhdudlaşdır. Hərbi təlimlərin hərbi əməliyyatlara çevrilməsinin səbəbləri isə Azərbaycandan fərqli görünür: birincisi, bu yuxarıda sadaladığımız vəziyyətdir. Azərbaycanı idarə edənlərin ağılı və siyasəti var, hökmən baş verənlərin təhlili aparılmalıdır; ikincisi, Türkiyənin daxili vəziyyəti qeyri-müəyyəndir, parlament seçkilərində hökumət qurulmalıdır.

Ekspertlərin söylədiklərindən belə qənaət hasil olur ki, Bakının Qarabağ məsələsində Moskvaya bel bağlaması yanlış və kifayət qədər təhlükəlidir. Azərbaycan ən yaxşı halda konflikt ətrafında məqbul şərait yetişənə, o sırada Rusiya amili təsirsiz (neytral) hala gələndək gözləməli, bu müddətdə isə həmin şəraitin yetişməsinə yardımçı olmalıdır. Bundan ötrü o, təbii ki, ilk növbədə özünün hərbi-iqtisadi gücünü durmadan artırmalıdır. Bu, həm də ona görə vacibdir ki, konfliktin həll açarı Qərbə keçəndə sonuncu Azərbaycanın gücü ilə - Ermənistan üzərində əzici üstünlüyü ilə hesablaşsın. Unutmayaq ki, müasir dünyada haqlı olmaq üçün həm də gərəklə güclü olasan...

Azərbaycanda 100 nəfər əlilə minik avtomobilləri verilib

Azərbaycanda bu il ərazində növbəyə dayanan daha 100 nəfər müharibə əlili və onlara bərabər tutulan şəxsə minik avtomobilləri verilib. Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin "Report" a verilən məlumata görə, onlardan 7 nəfəri Böyük Vətən müharibəsi və 58 nəfəri Qarabağ müharibəsi əlilləri, digərləri 20 yanvar, Çernobil AES əlilləri və hərbi xidmət vəzifələrini yerinə yetirərək əlil olanlardır.

Avtomobillərin təqdim olunması zamanı nazirliyin yanında Dövlət Sosial Təminat Xidmətinin rəisi Çingiz Əliyev bildirib ki, ötən il 2014-cü ilədək növbəyə dayanan bütün müharibə əlilləri və onlara bərabər tutulan şəxslər "Naz-LIFAN" markalı minik avtomobili ilə tam təminat olunublar: "Eyni zamanda 2014-cü ilin mart ayında növbəyə dayananlara da artıq minik avtomobilləri verilib. Hazırda xüsusi tibbi göstəriş əsasında bu il ərzində növbəyə dayanan imtiyazlı şəxslərin minik avtomobili ilə təminatı işləri aparılır".

Xidmət rəisi bildirib ki, müharibə əlilləri və şəhid ailələrinin yeni mənzillə təminatı işləri də uğurla davam etdirilir: "Respublikanın bölgələrində 375 fərdi evin tikintisi həyata keçirilib və inşası başa çatmış evlərin istifadəyə verilməsinə başlanılıb".

Tədbirin sonunda əlil ictimai birliklərinin rəhbərləri əlilliyi olan insanlara, o cümlədən müharibə əlilləri və onlara bərabər tutulan şəxslərə dövlət qayğısına görə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Milli Park "Azenco" şirkətini məhkəməyə verdi

Hirkan Milli Parkı "Azenco" Açıq Səhmdar Cəmiyyətini (ASC) məhkəməyə verib. "Report" un xəbərinə görə, Milli Park zərərinin ödənilməsinə tələb edir. İddiaya 2 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinə baxılır. Qeyd edək ki, Hirkan Milli Parkı Azərbaycan Respublikası prezidentinin sərəncamı ilə 2004-cü il fevralın 9-da yaradılıb.

Milli Park Azərbaycanın cənub-şərqində, Lənkəran və Astara inzibati rayonlarının ərazisində yerləşir. "Azenco" şirkəti isə dövlət müəssisəsi olan "Azərenerji" ASC-nin tərkibində "Azərenerjistikinti" MMC adı altında fəaliyyət göstərib. Bir müddət sonra "Azenco" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə çevrilib. Şirkətin xüsusi kapitalının həcmi təxminən 500 milyon ABŞ dollarına bərabərdir.

Maskahlar evə basqın etdi, 86 yaşlı qadını döyüb öldürdülər

Zaqatalada yaşayış evinə basqın olub. Hadisə rayonun Əliabad qəsəbəsində qeydə alınıb. Qəsəbə sakini, 86 yaşlı Xanpəri Cahangir qızı Səfərovanın evinə girən maskalı şəxslər onu və həyat yoldaşını hədələyərək pul tələb ediblər. İstədikləri pulu ala bilməyən maskahlar qadını döyərək öldürüb, ərinə isə xəsarət yetirərək hadisə yerini tərk ediblər.

Hadisə ilə bağlı Zaqatala Rayon Polis Şöbəsinə gecə saatlarında məlumat daxil olub, hadisə yerinə əməliyyat qrupu çıxıb.

Hazırda polis və prokurorluq əməkdaşları hadisəni törədən şəxslərin müəyyən edilərək tutulması istiqamətində əməliyyat-axtarış tədbirlərini davam etdirirlər.

Faktla bağlı Zaqatala Rayon Prokurorluğu tərəfindən cinayət işi başlanıb, istintaq gedir (APA).

Kişilər!!! Axırıncı şansı!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzinin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə dəyişmənin amalı gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, kütlə və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün dəyişməsi birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Sumqayıtdakı dəhşətli qəza ilə bağlı yeni faktlar

Sürücünün mikroavtobus idarə etməyə icazəsi yox imiş

Sumqayıt-Bakı yolunda baş verən dəhşətli mikroavtobus qəzası ilə bağlı bəzi məqamlar aydınlaşıb. Lent.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, qəza nəticəsində "Ford Transit" markalı mikroavtobusun sürücüsü Baloğlan Ağakişiyev ağır xəsarətlər alıb. Sumqayıt şəhər xəstəxanasına yerləşdirilən sürücü kəllə-beyin travması alıb və beyin qapağına xeyli qan yığılıb. Həkimlər onun vəziyyətini hələ də ağır qiymətləndirir.

Bildirilib ki, ağır vəziyyətdə olmasına baxmayaraq, B.Ağakişiyev polis nəzarəti altındadır və sağalan kimi məhkəməyə çıxarılacaq və böyük ehtimallar barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçiləcək.

Araşdırmalar nəticəsində o da məlum olub ki, B.Ağakişiyevin sürücülük vəsiqəsi avtobus idarə etməyə yol vermir. Həmçinin onun idarə etdiyi nəqliyyat vasitəsinin sərnişindəşimə ilə bağlı qanuni sənədi -lisenziyası olmayıb. Qəzaya düşən "Ford Transit"ə verilmiş lisenziya müddəti 2012-ci ildə başa çatmış və həmin vaxtdan sonra lisenziya alınmayıb.

Qeyd edək ki, sentyabrın 17-də saat 09 radələrində Abşeron rayonunun Ceyranbatan qəsəbəsində Sumqayıt şəhər sakini Baloğlan Ağakişiyev idarə etdiyi "Ford Transit" markalı mikroavtobusu yolun kənarındakı yol ayırıcısına vurub. Nəticədə onun sərnişinlərindən - Xırdalan şəhər sakini Ofeliya Məmmədova, Masallı rayon sakini Elnur Cəfərov və Amil Abdullayev hadisə yerinə ölüb, 9 sərnişin isə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Faktla bağlı cinayət işi açılıb, araşdırmalar aparılır.

Bakıda qadın özündən çıxdı, adam vurdu

Bakıda qadın sürücü avtomobillə qəsdən adam vurub. Xətai rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, Bakı şəhər sakini İlkin Şahbazov ərizə ilə polis idarəsinə müraciət edərək bildirib ki, sentyabrın 11-də Məhəmməd Hadi küçəsində avtomobillə hərəkət edən zaman eyni istiqamətdə hərəkətdə olan 1985-ci il təvəllüdü Günel Mahmudova idarə etdiyi "Hyundai Sonata" markalı 90 SF 136 dövlət nömrə nişanlı avtomobillə qəza şəraiti yaratdığı üçün ona iradını bildirib.

Bu zaman onların arasında mübahisə baş verib və G. Mahmudova xuliqanlıq zəminində avtomobili İ.Şahbazovun üzərinə sürərək onu vurub. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Qadının evindən 110 minlik oğurluq edən şəxs yaxalandı

Bakıda qadının evindən külli miqdarda pul və qızıl oğurlayan şəxs tutulub. Lent.az Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinə istinadən xəbər verir ki, Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin Cinayət Axtarış Şöbəsinin və 16-cı polis bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində iyulun 26-da saat 23:30 radələrində A.Gəraybəyli küçəsində 1968-ci il təvəllüdü Şəhla Əhmədovanın mənzilindən açarşəcmə yolu ilə içərisində 40.000 manat, 20.000 ABŞ dolları və 50.000 manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları olan səyfi oğurluqda şübhəli bilinən, CM-nin 177-ci maddəsi ilə 28 iyul 2015-ci il tarixdən Tərtər RPŞ tərəfindən axtarılanda olan Cəlilabad rayon sakini, 1990-cı il təvəllüdü Elnur Rasim oğlu Əliyev tutulub. Araşdırmalar davam etdirilir.

Elan

Qəbələ rayonu Vəndam kəndində parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə, çox ucuz qiymətə (15000 AZN) təcili satılır.
Tel: 070 335 90 15

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Elan

Buzovna dairəsində, Daxili Qoşunların yanında 7 sot torpaq satılır. Sotu 7500 AZN.
Əlaqə telefonu: (050) 343-59-72

"Nar" WSA global innovasiya şəbəkəsinin tərəfdaşdır

Mobil operator Bakıda keçirilən "World Summit Award" Böyük münisflər heyətinin görüşündə tərəfdaş qismində iştirak edir

Hər zaman innovativ dəyişiklikləri alqışlayan "Nar" daha bir yenilikçi təşəbbüsə dəstək verdi. Belə ki, mobil operator 17-19 sentyabr 2015-ci il tarixləri arasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin, ASAN - İnnovasiyalar mərkəzinin və "ADA" Universitetinin təşkilatlığı ilə Bakıda keçirilən "World Summit Award" Böyük münisflər heyətinin ənənəvi görüşündə rəsmi tərəfdaş qismində iştirak edir. Bu görüşdə dünyanın müxtəlif bölgələrindən gələn beynəlxalq ekspertlər yeni rəqəmsal innovasiyalar və onların sosial təsiri barədə dəyərli fikirlərini bölüşəcəklər.

WSA startup müəllifləri, innovasiya təşəbbüskarları, təlimçilər, münisflər, IT ekspertləri, hökumətlər və beynəlxalq təşkilatlardan ibarət global bir təşkilatdır. Bu görüş BMT İnformasiya təhlükəsizliyi dünya samiti gərçivəsində 2015-ci ilə dair inkişaf proqramını dəstəkləmək məqsədilə təşkil edilir. Görüşün əsas təşkilatçısı Avstriyada fəaliyyət göstərən qeyri-kommersiya təşkilatıdır. WSA il ərzində 20-dən çox lokal, regional və global səviyyəli görüşlərin, tədbirlərin və seminarların keçirilməsini nəzərdə tutur və gənc innovasiya təşəbbüskarlarını, habelə rəqəmsal yaradıcılığı təşviq edir. Sosial həyata güclü təsir edə bilən və dünyanın ən innovativ rəqəmsal həllərinin tanınması məqsədi daşıyan görüş, BMT modelinə uyğun olmaqla, fərqli, demokratik və son dərəcə rəqabətə davamlı bir mükafatlandırma sistemini ehtiva edir.

WSA startup müəllifləri, innovasiya təşəbbüskarları, təlimçilər, münisflər, IT ekspertləri, hökumətlər və beynəlxalq təşkilatlardan ibarət global bir təşkilatdır. Bu görüş BMT İnformasiya təhlükəsizliyi dünya samiti gərçivəsində 2015-ci ilə dair inkişaf proqramını dəstəkləmək məqsədilə təşkil edilir. Görüşün əsas təşkilatçısı Avstriyada fəaliyyət göstərən qeyri-kommersiya təşkilatıdır. WSA il ərzində 20-dən çox lokal, regional və global səviyyəli görüşlərin, tədbirlərin və seminarların keçirilməsini nəzərdə tutur və gənc innovasiya təşəbbüskarlarını, habelə rəqəmsal yaradıcılığı təşviq edir. Sosial həyata güclü təsir edə bilən və dünyanın ən innovativ rəqəmsal həllərinin tanınması məqsədi daşıyan görüş, BMT modelinə uyğun olmaqla, fərqli, demokratik və son dərəcə rəqabətə davamlı bir mükafatlandırma sistemini ehtiva edir.

"Bakcell" in Ulduzum sadiqlik proqramı telekommunikasiya sahəsində "Ən yaxşı istehlakçı xidməti" dir

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Proвайderi Bakcell şirkətinin Ulduzum sadiqlik proqramı Yaxın Şərq, Mərkəzi və Cənubi Asiya və Şimali Afrika ölkələrində telekommunikasiya sahəsində "Ən yaxşı istehlakçı xidməti" adına layiq görülüb.

14 sentyabrda Dubayda keçirilmiş nüfuzlu "Telecoms World Middle East Awards 2015" mükafatının təqdimmə mərasimində "Bakcell" in Ulduzum proqramı "Telecoms World" təşkilatı tərəfindən 5 finalçı arasında birinci yeri layiq görülüb.

Müsbəqə Yaxın Şərq, Mərkəzi və Cənubi Asiya və Şimali Afrika bölgələrinin müxtəlif ölkələrindən olan və telekommunikasiya sahəsində fəaliyyət göstərən şirkətləri təmsil edən 250 namizəd arasında keçirilib.

"Biz bu mükafata layiq görülməyimiz və 250 telekommunikasiya şirkəti arasında birinci yeri tutmağımızla fəxr edirik. Bu fakt sübut edir ki, "Bakcell" in Ulduzum proqramı təkəcə Azərbaycanda deyil, Yaxın Şərq, Mərkəzi və Cənubi Asiya və Şimali Afrika regionunda ən yaxşı istehlakçı xidmətidir. Bu isə həm də dünyada ən yaxşılarından biri deməkdir. Biz inanırıq ki, bu, hələ başlanğıcdır, Ulduzum Bakcell abunəçiləri üçün ən yaxşı müştəri təcrübəsi olmağa davam edəcək, daha da təkmilləşəcək və gələcəkdə bir çox mötəbər mükafatlar qazanacaq", deyərək Bakcell şirkətinin baş icraçı direktoru cənab Riçard Şirer bildirib.

"Ən yaxşı istehlakçı xidməti" mükafatı ilə təltif olunması Bakcell üçün daha bir uğur hekayəsidir. Şirkət müştəri ehtiyaclarının düzgün başa düşülməsi, göstərdiyi xidmətlərin və müştərilərinin ümumi təcrübəsinin daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində çox işlər görür.

1 milyon 400 nəfərdən çox abunəçisi ilə Ulduzum bu gün abunəçilərə müxtəlif çeşidli güzəşt və xidmətlər təklif edən, həmçinin öz abunəçilərimizin və Ulduzum proqramının tərəfdaşları olan müəssisələrin müştərilərinin loyallığını təşviq edən ən uğurlu və populyar loyallıq proqramlarından biridir. Bu yaxınlarda istifadəyə verilmiş xüsusi mobil tətbiqetmə vasitəsilə Bakcell abunəçiləri, mövcud SMS və USSD əsaslı məlumat mübadiləsi ilə yanaşı, həm iOS, həm də Android platforması üzərindən Ulduzum endirilmələrindən faydalana bilərlər.

"Telecoms World Middle East Awards 2015" və onun qalibləri barədə daha ətraflı məlumatla <http://www.terrapinn.com/conference/telecoms-world-middle-east/C58283.stm>

Deyanet Rzayev

Uşaqların intihar etməsinin səbəbi

Psixoloq Deyanet Rzayev: "Niyə neft ölkəsi belə acınacaqlı vəziyyətdə olmalıdır?!"

Bir neçə gün öncə İsmayılı rayonunda bilik gününə bir gün qalmış 12 yaşlı şagirdin özünü asması həmmi şoka saldı. Bu kimi faciələrlə az qala, hər il məktəbqabağı rastlaşırıq. Bəzən şagirdlər məktəbə tam hazırlaşma bilmədikləri və digər şagirdlərdən seçiləcəklərini ciddiylə alaraq, bəzən də valideyn övladının istəklərini həyata keçirə bilmədiyi və onu ürayincə məktəbə yola sala bilmədiyi üçün çıxış yolunu intiharda görürlər.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda övladını istədiyi kimi dərsləvazimatları və məktəb geyimi ilə təmin edə bilməyən ailələr az deyil. Ancaq Azərbaycandan fərqli olaraq xarici ölkələrdə bu cür imkansız ailələr müxtəlif şirkətlər tərəfindən qeydiyyatata alınır və məktəbə gedəcək uşaqların əksiyyə qarşılıdır. Azərbaycanda isə sosial vəziyyəti ağır olan ailəyə yardım edildə də yardım edən şəxs və ya şirkət bunu elə formada təqdim edir ki, bu, yardımdan çox özünü reklama bənzəyir, eyni zamanda yardım alanı diskamfort durumunda qoyur.

Maraqlıdır, hər il məktəbqabağı bu cür problemlərin yaşanmaması üçün nə etmək la-

zımdır?

Psixoloq Deyanet Rzayev əmindir ki, uşaqların intiharında günahkar məmurlar və çürümüş cəmiyyətdir: "O vaxtlar maaşlar az idi. Anam 70, atam isə 90 manat alırdı. Biz 4 uşaq idik. O vaxt məktəb iki il dalbada özünü mənim formamı verdi. Öz övladını məktəbli ləvazimatı, forma ala bilməyən ailələr çoxdur. Amma hər uşaq da bu səbəbə görə intihar etmir. Uşaq digərlərinə baxanda daha çox həssas olub. Mən İsmayılıda baş verən intihar olayını oxudum. Orada məktəb direktoru deyib ki, hər şey əla idi, ailə yaxşı dolanırdı. Axı o, niyə yalan danışır?! Sən düşünürsən ki, sən yalanının üstü açıla-

caq? Cəmiyyətə belə dezinformasiya vermək lazım deyil. Burada çox təzyiqlər olub. Bank işçiləri də gəlib evlərdəki eşyaları müsadirə edəcəklərini deyib. Bu da uşaqlara təsir edir. Təbii ki, uşaqlar fərqli olur. Uşaq var ki, heç nəyi vecinə almır. Amma intihar edən uşağın qiymətlərinə baxanda da bilinir ki, bu uşaq çox həssas uşaq olub. Valideynlər də uşağın gözü önündə olur. Hər nə qədər sıxıntını gizlətməyə çalışsalar da uşaqlar bu söz-söhbəti eşidir".

Psixoloqa görə, elə uşaqlar da var ki, çox şeyi özünə qəbul edir, içinə salır: "Məsələn, düşünür ki, əgər mən bu dünyada olmasaydım, valideynim daha az əziyyət çəkər, mənim üçün çanta, məktəbli forması almaq məcburiyyətində qalmazdılar. Bu cür həssas uşaqlar bu cür düşüncüləri üçün intihar yolunu seçirlər. Biz digər millətlərə

baxanda ailəmizə qarşı çox həssaslıqla yanaşırıq. Onların qayğısına qalır, tez-tez baş çəkirik. Hətta ailə qurduqdan sonra da öz yanımızda yaşadıq. Halbuki, xarici ölkələrin heç birində belə bir şey yoxdur. Bizdə 90-cı illərdə bütöcə 1 milyard olmuşdu, amma hamı dolanırdı. Monopoliya, oliqarxlar yox idi. Amma indi bütöcə 20 milyarddır və heç kim dolana bilmir. Neft ölkəsi olsaq da, insanlar kreditlərin içində boğulur. Banklara bütün səlahiyyətlər verilib ki, get pulu verə bilməyən kreditçinə nə istəyirsən et. Polisə müraciət edəndə də deyirlər ki, bu bizlik deyil, məhkəmə işidir. Adamı gəlib öldürsələr belə, polis müdaxilə etmir. Görün vəziyyət hansı həddə çatıb ki, uşaq intihar edir. Hamı bu haqda yazır, danışır. Ancaq heç kim demir ki, nə etmək lazımdır. Niyə neft ölkəsi belə acınacaqlı vəziyyətdə olmalıdır?! Çox öl-

kələrdə neft yoxdur, amma çox yaxşı yaşayırlar. Necə ola bilər ki, 15 milyard pul Azərbaycan xalqına bəs eləməsin? O pulları talamasalar, yeməyə bəs edərdi. Biz axı kimi aldırıq? Suriyada uşaq batıb öldü, bütün dünya ayağa qalxdı. Amma bizdə nə qədər körpə uşaq ölür, heç kim buna reaksiya vermir. İsmayılıda baş verən hadisə, bir uşağın intihar etməsi Suriyada baş verəndən də dəhşətli faciədir".

D.Rzayev uşağın intiharın məktəbin də günahı olduğunu bildirdi: "Məktəb hər bir şagirdi ilə maraqlanmalı idi. O vaxtlar məktəblərdə hamı ilə maraqlanırdı, kimin kasıb, kimin varlı olduğunu bildirdi. Sınıf rəhbəri də maraqlanmalı idi. Uşaqda, valideyndə günah axtarmaq lazım deyil. Günahı çürümüş cəmiyyətdə və dövlət məmurlarında axtarmaq lazımdır".

□ Günel MANAFLI

Bakı-Sumqayıt qatar yolunda çəpərləmə işləri aparılacaq

Bakı-Sumqayıt sürətli elektrik qatarının istifadəyə verilməsindən iki gün sonra bədbəxt hadisə baş verdi. İlk yayılan məlumatda deyilirdi ki, 17 sentyabr tarixində səhər saatlarında Sumqayıt stansiyasından çıxan qatar dəmiryolu xətti üzərində azyaşlı uşağı vurub. Uşağın hadisə yerində vəfat etdiyi bildirildi.

Eyni zamanda elə həmin günü yayılan məlumata görə, saat 07:55 radələrində Sumqayıtdan Bakıya gələn elektrik qatarı Keşlə yük mənzilinin 26-56-cı kilometrliyindən keçərkən qəsəbə sakini Qətibə İsmayıl qızı Abdullayevanı vurub öldürüb.

Hadisələrlə bağlı musavat.com-a danışan "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin Mətbuat Katibliyinin rəisi Nadir Əzməmmədov bildirib ki, mətbuatda qatarın səhər saatlarında uşaq vurmaları ilə bağlı yayılan məlumat doğru deyil. N.Əzməmmədov eyni zamanda onu da bildirdi ki, baş verə biləcək bədbəxt hadisələrlə bağlı tədbirlər görülməkdədir:

"Keşlə qəsəbə sakini Qətibə Abdullayevanın özünü qatarın altına atması faktı qatarda olan nəzarət kameraları tərəfindən çəkilən görüntülərdən də açıq şəkildə görünür. Bu kimi bədbəxt hadisələrin qarşısını almaq üçün Bakı-Sumqayıt qatarını bizim xüsusi mühafizə dəstəmi müşahidə edir. Hazırda da onlar iş başındadırlar. Növbəti aylar ərzində qatarın keçdiyi yaşayış yerlərində dəmir yolu xəttinin ətrafında, təhlükəsizlik üçün çəpərlər tikiləcək. Çəpərlənmə işləri "Koroğlu" stansiyasına qədər həyata keçirilib. Bu işlər davam etdiriləcək. İnsanlar bu qatarın sürətindən məlumatlı olduqları üçün, dəmir yolu xəttinə çıxırlar. Nəticədə isə bu kimi hadisələr baş verir. Bununla əlaqədar dəmir yolu xəttinə yaxın ərazilərdə yaşayan insanlarla da görüşüb, onları təlimatlandırırıq".

□ Əli RAIS

Dəri xəstəliklərinin əlacı - "Şır-Şır" bulağı

Sakinlərin dediyinə görə, ondan səmərəli istifadə eləməklə Salyanda işsizliyin səviyyəsini azaltmaq da olar...

Salyan rayonu dağlıq və meşəlik ərazidə yerləşməsə də, müalicəvi əhəmiyyətli suları və palçıq vulkanları ilə zəngindir. Bu haqda yerli və ətraf rayon sakinləri arasında məlumatlar olsa da, ümumilikdə məlumat yətinə deyil.

Bu dəfə bəhs edəcəyimiz ərazi həm baxımsızdır, həm də kifayət qədər təbliğ edilmir. Söhbət mənbəyi hələ də bilinməyən "Şır-şır" bulağından gedir.

Mütəxəssislərin dediyinə görə, bulaqdakı hidrogen-sulfid qazı dəri xəstəlikləri ilə yanaşı şişxassəli xəstəlikləri tö-

rədən ağır metalları da bədənə çıxarır. Heyf ki, belə müalicəvi əhəmiyyətli yer baxımsız qalıb. Belə ki, ərazi təmizlənmir, nəzarət edilmir. Buraya gəlmək üçün gerek yerli sakinlərdən yardım alasan. Çünki yol boyu ərazini göstərən heç bir işarə yoxdur.

Deyilənlərə görə, dəri xəstəliyindən əziyyət çəkən hər kəs bu suda 2 dəfə yuyunmaqla şəfa tapa bilər. Yerli sakinlərin musavat.com-un əməkdaşına verdikləri məlumata görə, buraya bir çox rayonlardan şəfa tapmaq üçün gəlirlər: "Elə dəri xəstəlikləri var ki, dərmanlar fayda vermir. Amma bu suda 2 dəfə yuyunmaqla, ondan həmişəlik xilas olmaq mümkündür. Təbii yollarla yerin altından çıxan bu suyu ilk dəfə kim kəşf edib, bilmirik. Amma atam 6 yaşında olanda ayağında qərribə bir yaralar çıxıb-mış. Onu bu su ilə sağaldıblar. İndi atamın 78 yaşı var. Yəni buranın tarixi lap qedimlərdə gedib, çıxır. Amma baxan yoxdur".

Rayon sakinləri belə müalicəvi ocaqdan faydalanmayan qurumları tənqid etdilər. Onların fikrinə, ərazidən normal şəkildə istifadə edilərsə, bütün rayon camaatı işsizlikdən də xilas ola bilər: "Burada qazıntı işləri aparıb, suyun daha çox axmasına şərait yaratmaq olar. Bu sudan dərman düzəldib, satmaq olar. Əgər bilmir-lərsə, biz deyək. Rayonda camaatın işlədiyi bir-iki yer var - ya körpik zavodu, ya da quşçu-

luq sexi. Əgər bu ərazidə işlər getsə, otel, istirahət, müalicə mərkəzi tikilsə, yerli camaat da işsiz qalmaz. Bu sudan dərman hazırlamaq üçün zavod tiksinlər. Ətraf boş ərazidir. Zavodda da sakinlər işləyər. İşsiz heç kim qalmaz. Kənar-dan turistlər gələr. Qalmağa ev axtararlar, camaat evini onlara kirayə verər. Buradan da qazanarlar. İnsanların yaşayış tərzini yüksələr. Hamı kasıb yaşayır. Cavanlar iş tapmırlar deyər hərbi qulluğa yazılırlar. Əgər burada iş yerləri açılarsa, hamı çörək pulu qazanar.

Bakıya rayon məşinlərini buraxmırlar. Guya bu yolla tıxacın qarşısını alacaqlar. Am-

ma onlar camaatı yox, özlərini düşünürlər ki, istidə, soyuqda öz lüks məşinlərində tıxacda qalmasınlar. Biz Bakısız da yaşaya bilərik. Camaatın paytaxta üz tutmasının səbəbi, işdir. Rayonda iş yoxdur deyər, hamı Bakıya qaçır. Burada iş yerləri açsınlar, heç kim orada qalması deyil. Və bunun üçün də ideal imkanlar var".

Salyanı hamı düzənlik bir ərazi kimi tanıyır. Amma bir az araşdıranda bəlli olur ki, buradakı yeraltı sular, yüzlərlə xəstəliyə əlac ola bilər. Sadəcə bir qədər diqqət ayıraraq, iş görmək lazımdır.

□ Məhəmməd Türkmən Fotolar müəllifindir

MUSAVAT

Son səhifə

N 208 (6236) 19 sentyabr 2015

Almanın qabığı da sağlamlıq saçır!

Sağlamlığımızı müsbət istiqamətdə təsir edən almanın faydalarını az-çox bilirik, amma soyaraq atığımız qabığının böyük əhəmiyyət daşdığını daha əvvəl eşitmişdinizmi?

Alma qabığı daha çox antioksidanta sahibdir. Şəkər xəstəliyinə qarşı həm bir qoruyucu, həm də içindəki pektin sayəsində şəkəri aşağı salan təsiri var, ayrıca xolesterolu da aşağı salmağa təsirə sahibdir. Alma pektin maddəsi ilə ən zəngin meyvələrdəndir. Bol lifli qidaların məzmunu sayəsində iştahı azaldır. Piyələmə ilə mübarizədə əhəmiyyətli bir qaynaqdır. Hərəkətsiz olan həyat tərziyindən ötrə əzələ ərisməsini maneə törətdiyi üçün bədənimizin daha yaxşı görünməsinə təmin edir. Xərçəng hüceyrələrinin törəməsinə maneə törətməyə köməkçi olan alma qabığı bu istiqaməti ilə də dəriyə sürtüldüyündə dərinə gərginləşdirməyə və qırışmaya qarşı birə-bir təsirlidir.

Diş sağlamlığı üçün də alma qabığı çox faydalıdır. Dişləri təmizləyir və diş ətlərini gücləndirir. Tək əkinçilik dərmanları və digər zərərli faktorlara qarşı almanı çox yaxşı yumanız lazım olduğunu unutmayın.

Təhqir edildi və "dəli" oldu...

14 yaşlı şagirdin "terrorçu" elan edilməsindən sonra Amerikada yeni bir biabırçılıq baş verib. Məlumatlara görə, Amerika polisi qaradərili bir qadın heç bir günahı olmadığı halda həbs edib. 32 yaşlı Kamilah Brock adlı qadın Nyu-Yorkda maşın sürürmüş. Qırmızı işıqda dayandığı zaman maşınının içində rəqs etməyə başlayıb. Həmin vaxt bir polis gəlib və əllərinin niyə sükanın üzərində olmadığını soruşub. Brock yaşıl işığın yanmasını gözlədiyini desə də polis onu nəzarət götürüb. Bir neçə saat polis şöbəsinə saxlandıqdan sonra qadın maşını əlindən alınaraq buraxılıb. Ertəsi gün gənc qadın maşını götürmək üçün polis şöbəsinə getdiyi zaman polis maşının ona aid olmadığını deyib. Gənc qadın maşının ona aid olduğunu və hətta Amerika prezidenti Barak Obamanın onunla sosial şəbəkələrin

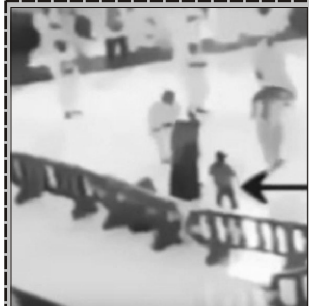

birində dostluq etdiyini dediyi üçün ağır xəstəxanasına göndərilib. Qadın 8 gün xəstəxanada saxlanılıb. Xəstəxanadan çıxdıqdan sonra mediaya açıqlama verən qadın onu təhqir etdiklərini və qaradərili bir qadının "BMW" markalı maşına sahib olmasının polisləri narahat etdiyini deyib.

Yaddaşı möhkəmləndirməyin 10 yolu

Deyilənə görə, iti yaddaşa sahib olmaq çox zaman təbiətdən gəlir. O da bildirilir ki, pis yaddaş düzəlməz. Əslində isə yaddaşı möhkəmləndirməyin çox yolu var. Bunlardan 10-u barədə söhbət açaq.

1. Maraqlanmaq - şey göstərmək. Bacardıqca çox sual vermək yaddaşı möhkəmləndirməyin yollarından biridir.
2. Təkrar - bir şeyi qısa müddətə yadda saxlamağın ən optimal yolu təkrardır.
3. Düşüncədə təsvir - nəyisə yadda saxlamağın növbəti yolu onu vizual olaraq canlandırmaqdır.
4. Əhvalat uydurmaq - uzun bir siyahını yaddaşına həkk etmək üçün elə bir əhvalat uydurmaq lazımdır ki, yadda saxlamaq istədiyiniz hər bir element onun daxilində yer alsın.
5. İdeyalar qurmaq - yaxşı təşkil olunmuş qeydlərin aparılması vacibdir.
6. Motsartı dinləmək - klassik musiqiyə, xüsusən də Motsarta qulaq asmaq yaddaşı möhkəmləndirir.
7. Əqli çalışmalar - əgər vaxtından öncə yaddaşıınızı itirmək istəmirsinizsə, o zaman beyninizi çalışdırın.
8. İdman - idman da öz növbəsində yaddaş üçün çox vacibdir. Çünki o, ürəyin fəaliyyətini artırır və beyinə daha çox oksigenin daxil olmasını təmin edir.
9. Düzgün qidalanmaq - balıq məhsulları və zeytun yağı yaddaşı inkişaf etdirir.
10. Qəhvə - bir fincan qəhvə fikirləri cəmləşdirməyə kömək edir. Saqqız çeynəmək də eyni təsire malikdir.

Uşaq anasını ölümdən xilas etdi, özü isə həlak oldu

Bir neçə gün əvvəl Məkkədəki "Məscid əl Həram"da qaldırıcı kranın aşması nəticəsində yaranan təhlükə zamanı olduqca maraqlı və həm də düşündürücü, təsirli anlar yaşanıb. Hadisə zamanı kiçik yaşlı uşaq təhlükəni hiss edir və dərhal anasını kənara itələyir. Nəticədə uşaq dağntılar altında qalaraq dünyasını dəyişir, ana isə salamat qalır. Bu zaman ayağa qalxıb geri, uşağına tərəf qaçan ana isə hər şeyin gec olduğunu şahidi olur, çünki artıq balası dünyasını dəyişmişdi. Bu kadrlar ana-övlad məhəbbətinin əvəzsiz olduğunu bir daha ortaya qoyur.

Amma təəssüflər ki, həyatda hələ də belə bir ümvi hisslərdən məhrum insanlar da az deyil. Bu qəbildən olan valideynlər övladını ya küçələrə atır, ya da ən yaxşı halda uşaq evlərinə verir. Digər tərəfdən isə, bəzi övladlar hələ də valideynlərini küçələrə və ya qocalar evinə atmaqdan belə çəkinmirlər. Odu ki, videomaterialdəki görüntülər qəlbində valideyn və ya övlad sevgisi olmayanlar üçün əsl nümunədir.

Xatırladaq ki, sözügedən hadisə nəticəsində yüzlərlə insan həlak olub və ya yaralanıb.

QOÇ - Ulduzlar nahara qədər istirahət etməyinizi məsləhət görür. Əgər ciddi işlərə girişsəniz, uğurlu nəticə hasil olmayacaq. Günün ikinci yarısında isə sürpriz gözlənilir. Uzaq yola çıxmayın.

BUĞA - İlk növbədə yoluxucu xəstəliklərdən qorunun. Çünki ulduzlar axşam saatlarında orqanizminizə buna həssas olacağınızı bildirir. Nahar ərafəsində sevindirici xəbər eşidəcəksiniz.

ƏKİZLƏR - Bütün danışığ və sövdələşmələri təxirə salıb oturaq işlərlə məşğul olun. Əks təqdirdə təxribat və ya böhtanla üzləşəcəksiniz. Yaxşısı budur, enerjinizi ailə və sevgiyə yönəldəsiniz.

XƏRÇƏNG - Bu təqvimdə ulduzlar daha çox sizin bürçə pul vəd edir. Bu səbəbdən də boş durmağınıza lüzum yoxdur. Bütçənizi artırmaq üçün ağılnıza gələn bütün ünvanlara və adamlara baş çəkin.

ŞİR - Təxminən saat 12-yə qədər bürcünüz üçün bəzi xoşagəlməzliklər mümkündür. Özünüzü gərgin və anlaşılmaz situasiyalara cəlb etməyin. Nahardan sonrasa maraqlı görüş və pul gözlənilir.

QIZ - Astroloji göstəricilər yalnız səfərə çıxmaqla yüksək əhval-ruhiyyəyə yiyələnəcəyinizi proqnozlaşdırır. Bu fürsəti fəvri verməyin. Ulduzlar varlanacağınızdan da xəbər verir.

TƏRƏZİ - Qonaqlıq üçün ideal gündür. Ya hansısa ünvana getməli, ya da ürəyinizə yaxın adamları qonaq çağırmağınız. Bugünkü söhbətlərin gələcəyiniz üçün əhəmiyyəti böyük olacaq.

ƏQRƏB - Çağırılmamış ünvanlara qonaq getməyin. Əks təqdirdə məyusluqla qarşılaşacaqsınız. Bu gün təxribata cəlb olunmağınız üçün bir çoxları canfəşanlıq edəcəklər. Təmkinli olun.

OXATAN - Səhhətinizlə bağlı diqqətli olmağınız vacibdir. İqlimin dəyişkənliyi və ətrafınızda olan insanların qəbul etməməyiniz sinir sisteminizdə mənfi fəsadlar yarada bilər. İstirahətə fikir verin.

OĞLAQ - İmkan daxilində bütün riskli işləri təxirə salın. Əsas vaxtınızı istirahətə həsr etməklə növbəti günlərin planlarını qurun. Aldığınız təklifləri beyin süzgecindən keçirin.

SUTÖKƏN - İndiki məqamda xilas yolunuz yalnız dost və müttəfiqlərdən asılıdır. Çünki əsaslı dönüş etmək üçün fiziki və psixoloji cəhətdən o qədər də hazır deyilsiniz. Sağlamlığınıza fikir verin.

BALIQLAR - Qərarlarınızda qəti olsanız, heç bir narahatçılıqla üzlənməyəcəksiniz. Bu gün darıxdığınız adamların bir çoxu ilə görüşəcəksiniz. Axşamsa sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Təyyarə oğurlayarkən tutuldu

Amerikanın Texas ştatında Vako hava limanındakı qadağan edilmiş bölgəyə maşını ilə girən şəxs hər kəsi təəccübləndirib. Əngəlləri aşaraq hava limanına girən şəxs təyyarə oğurlamağa çalışarkən ələ keçirilib. Adı açıqlanmayan kişi polis xəbərdarlıqlarına baxmayaraq təyyarənin yanından ayrılmaq istəməyib. Polislər çətinliklə də olsa onu ələ keçirə bildi. Özel bir şirkətə məxsus olan təyyarəni oğurlamağa çalışan şəxsin əqli problemləri olduğu bildirilir. Polislər həmin şəxsin təyyarə oğurlamağa təşəbbüs etdiyini, polisə qarşı çıxdığını və qadağan edilmiş əraziyə icazəsiz girdiyi üçün cəza alacağını deyiblər.

Səhifəni hazırladı: SAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.